2025/25

10.1.2025

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2025/25,

19. detsember 2024,

millega muudetakse direktiive 2009/102/EÜ ja (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja menetluste kasutamise laiendamise ja ajakohastamisega äriühinguõiguses

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 50 lõikeid 1 ja 2 ning artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ([1]),

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1132 ([3]) on muu hulgas sätestatud normid, mis õiguskindluse suurendamiseks siseturul käsitlevad äriühingute andmete avalikustamist liikmesriikide äriregistrites ning registrite sidestamise süsteemis. Registrite sidestamise süsteem on toiminud alates 2017. aasta juunist ja ühendab praegu kõigi liikmesriikide registreid. Digiarengu arvessevõtmiseks muudeti direktiivi (EL) 2017/1132 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/1151, ([4]) et kehtestada normid, mis käsitlevad piiratud vastutusega äriühingute täielikult internetipõhist asutamist, piiriüleste filiaalide täielikult internetipõhist registreerimist ning dokumentide ja andmete täielikult internetipõhist esitamist äriregistritele.

(2) Üha digitaliseeritumas maailmas on digitaalsed vahendid hädavajalikud, et tagada äritehingute järjepidevus ning äriühingute poolt registrite ja ametiasutustega peetava suhtluse järjepidevus. Selleks et suurendada ettevõtluskeskkonna usaldusväärsust ja läbipaistvust ning hõlbustada äriühingute toiminguid ja tegevust siseturul, eelkõige mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) puhul, nagu need on määratletud komisjoni soovituses 2003/361/EÜ, ([5]) on väga oluline, et äriühingutel, ametiasutustel ja muudel sidusrühmadel oleks juurdepääs usaldusväärsetele äriühingu andmetele ja seda ilma koormavate formaalsusteta piiriülestes olukordades.

(3) Käesolevas direktiivis käsitletakse digiülemineku eesmärke, mis on seatud komisjoni 2. detsembri 2020. aasta teatises „Õigusemõistmise digipööre Euroopa Liidus. Võimalusterohked töövahendid“ ja 9. märtsi 2021. aasta teatises „Digikompass 2030: Euroopa tee digikümnendil“, ning vajadust hõlbustada VKEde piiriülest laienemist, mida on rõhutatud 10. märtsi 2020. aasta teatises „VKEde strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks“ ja 5. mai 2021. aasta teatises „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine: ehitame üles tugevama ühtse turu, et Euroopa saaks taastuda“.

([1]) 14. juuni 2023. aasta arvamus (ELT C 293, 18.8.2023, lk 82).
([2]) Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2024. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 16. detsembri 2024. aasta otsus.
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 46).
([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1151, millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja menetluste kasutamisega äriühinguõiguses (ELT L 186, 11.7.2019, lk 80).
([5]) Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

(4) Juurdepääs registrites sisalduvatele usaldusväärsetele äriühingu andmetele ja nende andmete kasutamine on piiriülestes olukordades jätkuvalt takistatud. Esiteks ei ole äriühingu andmed, mida kasutajad, sealhulgas äriühingud ja ametiasutused otsivad, liikmesriikide registrites või piiriüleselt registrite sidestamise süsteemi kaudu piisavalt kättesaadavad. Teiseks takistavad äriühingu andmete kasutamist piiriülestes olukordades (sealhulgas haldusmenetlustes, mis toimuvad liikmesriikide ametiasutustes või liidu institutsioonides ja asutustes, või kohtumenetlustes või piiriüleste tütarettevõtjate või filiaalide asutamisel) aeganõudvad ja kulukad menetlused ja nõuded, sealhulgas vajadus apostilli või äriühingu dokumentide tõlke järele.

(5) Kõigil sidusrühmadel, sealhulgas äriühingutel, ametiasutustel ja üldsusel laiemalt, peab olema võimalik tugineda ärisuhetes või haldus- või kohtumenetlustes äriühingu andmetele. Seetõttu on vaja, et registritesse kantavad ja registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavad äriühingu andmed oleksid täpsed, ajakohased ja usaldusväärsed.

(6) Direktiiviga (EL) 2019/1151 tehti oluline esimene samm ja kehtestati äriühingut asutada või filiaali registreerida või dokumente või andmeid esitada soovivate isikute isikusamasuse ning õigus- ja teovõime kontrolli nõuded. Nüüd on tähtis liikuda edasi ja parandada registrites sisalduvate äriühingu andmete usaldusväärsust ja paikapidavust, et hõlbustada nende kasutamist piiriülestes haldus- ja kohtumenetlustes.

(7) Ehkki teataval määral kontrollivad äriühingute dokumente ja andmeid enne nende registrisse kandmist kõik liikmesriigid, erinevad nende lähenemisviisid kontrollide ranguse, kohaldatavate menetluste ning selliste dokumentide ja andmete kontrollimise eest vastutavate isikute või asutuste poolest. See toob kaasa ebapiisava usalduse äriühingu dokumentide või andmete vastu piiriüleses kontekstis ning olukorrad, kus äriühingu dokumente või ühe liikmesriigi registri andmeid ei tunnistata mõnikord tõenditena teises liikmesriigis.

(8) Seega on oluline tagada teatavate kontrollide tegemine kõigis liikmesriikides, et kindlustada dokumentide ja andmete suur täpsus ja usaldusväärsus, austades samas liikmesriikide õigussüsteeme ja -traditsioone. Samuti on tarvis, et need kontrollid oleksid kohustuslikud mitte ainult äriühingute täielikult internetipõhise asutamise, vaid ka äriühingute asutamise muude vormide korral. Selliseid kontrolle tuleks teha ka liikmesriikides, mis lubavad peale andmete internetipõhise esitamise jätkuvalt ka muid esitamisviise, et kõigi registrisse kantud andmete suhtes kehtiks sama kontrollitase. Äriühingute asutamise muude vormide puhul tuleks selliseid kontrolle ja muid nõudeid vastavate eripärade järgi kohandada. Näiteks kasutavad avaldajad veebipõhiseid tüüpvorme üksnes äriühingu täielikult internetipõhisel asutamisel.

(9) Selleks et tagada äriühingu dokumentide ja andmete usaldusväärsus piiriülestes olukordades, tuleks kõigis liikmesriikides muu hulgas äriregistri ülesandeid täitvate haldus- või õigusasutuste puhul tagada liikmesriikide õigussüsteeme ja -traditsioone austav ennetav haldus-, kohtulik või notariaalne kontroll või nende kombinatsioon. Kontrollida tuleks äriühingu asutamisdokumendi, põhikirja või ühingulepingu (kui see on eraldi dokumendis) ning selliste dokumentide muudatuste õiguspärasust, kuna need on äriühingu kõige olulisemad dokumendid. Selline kohustuslik ennetav kontroll kõigis liikmesriikides oleks kooskõlas ka muude liidu tegevuspõhimõtetega ning võiks eelkõige aidata tagada, et äriühinguõiguse menetlusi ei saaks kasutada muu avalike huvide kaitse eesmärki kandva liidu ja liikmesriikide õiguse täitmisest kõrvalehoidmiseks. Selline ennetav kontroll ei tohiks piirata liikmesriikide õiguse kohaldamist, mille kohaselt on liikmesriikide õigussüsteeme ja -tavasid austades nõutav, et sellised dokumendid koostatakse ja tõestatakse juriidiliselt nõuetekohases vormis. Käesolev direktiiv ei kohusta tegema äriühingute raamatupidamise aastaaruannete ennetavat kontrolli.

(10) Äriühinguõigusega seotud tehingute õiguspärasus, avalike registrite usaldusväärsuse kaitse ja ebaseadusliku tegevuse ärahoidmine eeldavad äriühingu asutajate ja eelkõige juhatuse liikmete korrektset ja turvalist tuvastamist ning nende õigus- ja teovõime kontrollimist. Seetõttu peaks liikmesriikidel käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate menetluste puhul olema võimalik ette näha isikusamasuse, õigus- ja teovõime ning õiguspärasuse avalik elektrooniline lisakontroll. See avalik elektrooniline lisakontroll võiks hõlmata avalikku audiovisuaalset kaugidentimist, sealhulgas isiku tuvastamiseks mõeldud foto elektroonilist kontrolli. Ühtlasi toetaksid usaldusväärsed ja ajakohased äriühingute registriandmed rahapesuvastast võitlust ja terrorismi rahastamise tõkestamist. Parem liidu tasandi juurdepääs usaldusväärsematele äriühingu andmetele, sealhulgas ELi äriühingu tõendile, muudaks eeskätt lihtsamaks tarbija usaldusväärse tuvastamise põhimõtte „tunne oma klienti“ kohaselt rahapesuvastase võitluse ja terrorismi rahastamise tõkestamise reeglite alusel. Kui lisaks ühendatakse liidu tasandil omavahel registrite sidestamise süsteem (BRIS – Business Registers Interconnection System), tegelike kasusaajate registrite omavahelise

ühendamise süsteem (BORIS) ja maksejõuetusregistrite ühendamise süsteem (IRI), mis kõik sisaldavad olulisi äriühingu andmeid, hõlbustaks see kõnealustele andmetele juurdepääsemist ja võimaldaks neid ristkontrollida, järgides samas iga sidestamissüsteemi andmetele juurdepääsemise korda.

(11) Selleks et veelgi vähendada äriühingute asutamisega seotud kulusid ja halduskoormust, sealhulgas menetluste kestust, ning hõlbustada äriühingute, eelkõige VKEde laienemist siseturul, tuleks äriühinguõiguse valdkonnas veelgi laiendada ühekordsuse põhimõtte kasutamist. Seda põhimõtet kui haldusasutuste andmete ja tõendite piiriülese vahetamise vahendit on liidus juba laialt tunnustatud, sealhulgas komisjoni 9. märtsi 2021. aasta teatises „Digikompass 2030: Euroopa tee digikümnendil“, ja seda kasutatakse eri valdkondades, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1724 ([6]) kohases tehnilises tõendite automaatse vahetamise süsteemis eri liikmesriikide pädevate asutuste vahel.

(12) Ühekordsuse põhimõtte kohaldamine tähendab, et äriühingutelt ei nõuta samade andmete esitamist avaliku sektori asutustele rohkem kui ühel korral. Näiteks ei peaks äriühingud teises liikmesriigis tütarettevõtja asutamisel uuesti esitama asutava äriühingu olemasolu ja registreerimist käsitlevaid äriühingu dokumente või andmeid, mis on juba esitatud registrile, kus asutav äriühing on registreeritud. Ühekordsuse põhimõtte kohaldamine eeldab, et register, kus äriühing on registreeritud, ja register, kuhu tütarettevõtja kantakse, vahetavad asutava äriühingu andmeid elektrooniliselt registrite sidestamise süsteemi kaudu. Teise võimalusena saaks asutava äriühingu andmetele registrite sidestamise süsteemist Euroopa e-õiguskeskkonna portaali (edaspidi „portaal“) kaudu või liikmesriikide asutavate äriühingute registri kaudu otse juurde pääseda. Juhul, kui asutava äriühingu dokumentide ja andmete vahetamisel registrite sidestamise süsteemi kaudu või neile otse kõnealuse süsteemi kaudu juurdepääsemisel kasutatakse digitaalseid vahendeid, ei tohiks asjaomaseid dokumente ega andmeid tunnistada õiguslikult kehtetuks ega neid tagasi lükata põhjusel, et need on elektroonilisel kujul.

(13) Samuti tähendaks ühekordsuse põhimõtte kohaldamine seda, et asutaval äriühingul ei tuleks äriühingu dokumente või andmeid uuesti esitada ühelegi asutusele, organile ega isikule. Asutus, organ või isik peaks pääsema esmalt vahetult ligi andmetele, mis on avalikkusele kättesaadavad registrite sidestamise süsteemi vahendusel portaali kaudu. Juhul, kui kõnealusel registril tuleks mõnele asutusele, organile või isikule selliseid andmeid esitada, peaks liikmesriikidel olema õigus otsustada, milliseid vahendeid selleks kasutatakse (näiteks vabatahtlikud registrite sidestamise süsteemi riiklikud pääsupunktid) ning kas asjaomaste andmete eest küsitakse tasu.

(14) Selleks et saavutada seoses siseturul tegutsevate äriühingutega suurem läbipaistvus ja usaldus, tagada õiguskindlus ja kaitsta kolmandaid isikuid piiriüleses kontekstis äriühingutega suhtlemisel, aidata kaasa pettuste- ja kuritarvitustevastasele võitlusele ning hõlbustada äriühingute piiriüleseid toiminguid ja tegevust, on oluline, et kogu liidus tehtaks kättesaadavaks rohkem äriühingu andmeid ning tagataks nende võrreldavus ja neile lihtsam juurdepääs. Selleks tuleks tugineda liikmesriikide registrites juba olemasolevatele äriühingute andmetele ja teha need liidu tasandil kättesaadavaks registrite sidestamise süsteemi kaudu ning anda juurdepääs suuremale hulgale andmetele nii liikmesriikide registrites kui ka registrite sidestamise süsteemi kaudu.

(15) Selleks et kaitsta kolmandate isikute huve ja suurendada siseturul usaldust eri liiki äriühingutega tehtavate äritehingute vastu, on oluline suurendada läbipaistvust ja lihtsustada piiriülest juurdepääsu nn isikuühingute andmetele, mille all tuleks käesoleva direktiivi kohaselt mõista IIB lisas loetletud isikuühinguliike. Kõnealustel isikuühingutel on oluline roll liikmesriikide majanduses ja neid registreeritakse kõigis liikmesriikide äriregistrites, kuid isikuühinguliikide ja selliste ühingute kohta kättesaadavaks tehtavate andmeliikide vahel on liidus lahknevusi ja see raskendab piiriülest juurdepääsu kõnealustele andmetele. Selle probleemi lahendamiseks tuleks kõigis liikmesriikides avalikustada kõnealuste isikuühingute kohta samad põhiandmed. Kõnealuste isikuühingute suhtes kehtivad avalikustamisnõuded peaksid peegeldama piiratud vastutusega äriühingute suhtes kehtivaid avalikustamisnõudeid, kuid neis tuleks arvesse võtta isikuühingute eripärasid. Näiteks peaksid avalikustamisnõuded hõlmama ka andmeid isikuühingut esindama volitatud osanike kohta, eelkõige piiramatu vastutusega täisosanike kohta. Nagu piiratud vastutusega äriühingute puhulgi, peaks liikmesriikidel olema võimalik nõuda, et isikuühingud avalikustaksid rohkem dokumente või andmeid, kui on nõutud käesolevas direktiivis. Kui sellised täiendavad dokumendid või

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärav teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1).

andmed sisaldavad isikuandmeid, on liikmesriigid kohustatud selliseid isikuandmeid töötlema Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 ([7]) kohaselt.

(16) Nagu piiratud vastutusega äriühingute andmed, peaksid ka isikuühingute andmed olema registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavad liidu tasandil, kusjuures teatavad andmed tuleks teha kättesaadavaks tasuta ning isikuühingud tuleks selgelt identifitseerida Euroopa kordumatu tunnuse (EUID) abil.

(17) Kolmandate isikute jaoks olulisteks andmeteks on äriühingu töötajate arv. Näiteks on see üks elemente, mis määrab äriühingu suuruskategooria. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2013/34/EL ([8]) peavad äriühingud lisama oma finantsaruandesse keskmise töötajate arvu majandusaasta jooksul. Tulevikus on võimalik selliseid andmeid saada finantsaruannetest, seega tekib liikmesriikidel võimalus selliseid juba olemasolevaid andmeid kasutada ning teha need registrite sidestamise süsteemi kaudu avalikkusele tasuta kättesaadavaks. Kui sellised andmed tehakse registrite sidestamise süsteemi kaudu avalikkusele kättesaadavaks, tuleks portaalis selgesti märkida, et tegemist on aasta keskmise näitajaga, ning lisada viide konkreetsele majandusaastale.

(18) Aktsionäridel või osanikel, potentsiaalsetel investoritel, võlausaldajatel, ametiasutustel, töötajatel ja kodaniku-ühiskonna ühendustel on õigustatud huvi saada juurdepääs andmetele, mis on seotud selle kontserni struktuuriga, kuhu äriühing kuulub. Kontsernide andmed on olulised selleks, et edendada läbipaistvust ja suurendada usaldust ettevõtluskeskkonna vastu, ning ka selleks, et aidata kaasa selliste petturlike või kuritarvituslike skeemide tulemuslikule avastamisele, mis võivad mõjutada avaliku sektori tulusid ja siseturu usaldusväärsust. Seepärast tuleks nii riigisiseste kui ka piiriüleste kontsernide struktuuri puudutavad andmed registrite sidestamise süsteemi kaudu avalikkusele kättesaadavaks teha.

(19) Kuigi andmed kontsernide kohta, kes peavad koostama direktiivi 2013/34/EL kohaseid konsolideeritud finantsaruandeid, on kõnealustesse aruannetesse lisatud, on tarvis hõlbustada avalikkuse juurdepääsu sellistele andmetele. Finantsaruannetele juurdepääsu eest küsitakse sageli tasu ning huvirühmad peavad saama teavet kontserni olemasolu ning selle kohta, kuidas kontserniga seonduvat teavet konsolideeritud finantsaruannetest leida ja tõlgendada. Kontserne käsitlevate andmete kättesaadavus avalikkusele registrite sidestamise süsteemi kaudu tagab suurema läbipaistvuse ja hõlpsa juurdepääsu neile andmetele. Nende andmete kättesaadavus registrite sidestamise süsteemi kaudu võimaldaks tänu EUID-le seostada äriühingut automaatselt muude samasse kontserni kuuluvate äriühingutega ja anda juurdepääsu täiendavatele andmetele kontserni kõigi äriühingute kohta.

(20) Käesoleva direktiiviga jäetakse liikmesriikide otsustada, kuidas koguda vajalikke andmeid kontsernide kohta ja äriühingu keskmise töötajate arvu kohta. Et hoiduda äriühingutele uute nõuete seadmisest, võiksid registrid sellised andmed välja võtta otse nendest andmetest, mille äriühingud esitavad oma finantsaruannetes registrile. Keskmise töötajate arvu avalikustamise nõudega peaks seetõttu kaasnema tingimus teha kõnealused andmed kättesaadavaks vormingus, mis võimaldab teha nendest väljavõtteid. Võttes arvesse struktureeritud andmete ning masinloetavate ja otsingute tegemist võimaldavate vormingutega seotud nõudeid, mis on sätestatud sellistes liidu õigusaktides nagu komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2019/815, ([9]) komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/138 ([10]) ja direktiiv (EL) 2017/1132, peaks registritel olema võimalik teha kontsernide andmetest automatiseeritud vahendite abil väljavõtteid. Selleks et tagada masinloetavusega seotud nõuete täielik täitmine kõigis liikmesriikides ja et registritel oleksid tehnilised vahendid äriühingu andmete töötlemiseks masinloetavas ja otsingut võimaldavas vormingus või struktureeritud andmetena, on vaja ette näha selliste sätete pikem ülevõtmistähtaeg, millega nõutakse kontsernide andmete ja äriühingu keskmist töötajate arvu puudutavate andmete registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavaks tegemist.

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

([9]) Komisjoni 17. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/815, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/109/EÜ seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega määratakse kindlaks ühtne elektrooniline aruandlusvorming (ELT L 143, 29.5.2019, lk 1).

([10]) Komisjoni 21. detsembri 2022. aasta rakendusmäärus (EL) 2023/138, milles sätestatakse teatavate väärtuslike andmestike nimekiri ning nende avaldamise ja taaskasutamise kord (ELT L 19, 20.1.2023, lk 43).

(21) Kontsernide struktuur võib olla keeruline. Seepärast annaks kontrolliahelal põhinev registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavaks tehtud kontserni visuaalne struktuur kasutajasõbraliku, kergesti kättesaadava ja tervikliku ülevaate kontsernist ning aitaks kontserni toimimist paremini mõista. Sellise visuaalse struktuuri ettevalmistamiseks oleks tarvis andmeid iga tütarettevõtja positsiooni kohta kontserni struktuuris, mis omakorda nõuaks üksikasjalikumaid andmeid kontserni korralduse kohta. Kuigi käesoleva direktiivi alusel ei ole selline kontserni visuaalne struktuur nõutav, julgustatakse liikmesriike sellist visuaalset esitust siiski ette nägema ja avalikkusele kättesaadavaks tegema. Seepärast tuleks osana käesoleva direktiivi tulevasest hindamisest hinnata asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides täiendavalt kontserni visuaalse struktuuri vajadust.

(22) Lisaks ühistele nõuetele äriühingu andmete kontrolli suhtes enne nende registrisse kandmist on vaja tagada, et registri andmed hoitakse ajakohasena. Juriidiliste isikute läbipaistvust ja tegelikke kasusaajaid käsitlev rahapesuvastase töökonna soovitus nr 24, mida muudeti 2022. aasta märtsis, näeb ette, et äriregistris sisalduvaid äriühingu andmeid tuleks hoida täpsete ja ajakohastena. Samuti on äriühingute huvides tagada, et tema andmeid registris ajakohastatakse, sest neile andmetele, sealhulgas ELi äriühingu tõendile, võivad tugineda kolmandad isikud. Seepärast tuleks äriühingutelt nõuda, et nad avalikustaksid äriühingu dokumentides ja andmetes toimunud muudatused tarbetu viivituseta, ning registrid peaksid sellised muudatused kiiresti registrisse kandma ja avalikkusele kättesaadavaks tegema. Need äriühingutele ja registritele kehtestatud nõuded ei tohiks hõlmata piiratud vastutusega äriühingute ümberkujundamist, ühinemist või jagunemist, mille kohta on direktiivis (EL) 2017/1132 sätestatud erinormid. Registrite tähtaeg dokumentide ja andmete muudatuste registrisse kandmiseks ja avalikkusele kättesaadavaks tegemiseks peaks algama kuupäevast, mil täidetakse kõik taotluse esitamiseks vajalikud formaalsused, sealhulgas õiguspärasuse kontroll, mis kinnitab dokumentide vastavust liikmesriigi õigusele. Register peaks täitma sellised formaalsused põhjendamatu viivituseta ja äriühingut tuleks teavitada nende eeldatavast kestusest. Registrite tähtaega peaks olema võimalik pikendada erandlike asjaolude korral, mis võivad olla tingitud näiteks registrile esitatud dokumentide suurest arvust või ettenägematutest tehnilistest probleemidest. Kuigi raamatupidamisdokumentide avaldamise tähtaeg on reguleeritud direktiiviga 2013/34/EL, peaksid registrid tegema ka raamatupidamisdokumendid põhjendamatu viivituseta avalikkusele kättesaadavaks. Selleks et jätkuvalt tagada äriühingute dokumentide ja andmete täpsus ning ajakohasus kõigis liikmesriikides, tuleks kehtestada mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused kõigi käesolevast direktiivist tulenevate avalikustamiskohustuste täitmata jätmise eest, sealhulgas hilinenud esitamise eest.

(23) Selleks et hoida äriühingu andmed registrites ajakohasena, on ka oluline teha kindlaks äriühingud, mis ei vasta enam äriregistris registreerituks jäämise tingimustele. Kuigi liikmesriigid ei peaks olema kohustatud tegema perioodilisi kontrolle, peaksid nad kehtestama läbipaistvad menetlused, et kontrollida konkreetsetel juhtudel, kui on tekkinud kahtlused, selliste äriühingute seisundit. Äriühingud võivad küll mõjuvatel põhjustel oma tegevuse ajutiselt peatada, kuid siis on oluline, et nende seisundit äriregistris vastavalt ajakohastatakse. Näiteks võiksid äriühingu andmete registris ajakohastamise vajadusele viitavad näitajad sisaldada asjaolu, et äriühingul ei ole liikmesriigi õigusega nõutavat juhatust, ta ei ole esitanud raamatupidamisdokumente või tal puudub mitme aasta jooksul majandustegevus. Samuti võib asjaolu, et samal aadressil on registreeritud palju äriühinguid, viidata sellele, et mõned neist äriühingutest võivad olla asutatud kuritarvitamise eesmärgil. Liikmesriikide vastavad kontrollimenetlused peaksid võimaldama äriühingutel oma olukorda selgitada ja esitada mõistliku tähtaja jooksul vajalikud andmed ning tagama, et äriühingu seisundit, näiteks seda, kas äriühing on suletud, registrist kustutatud, likvideeritud, lõpetatud või kas tema suhtes on algatatud maksejõuetusmenetlus või kas ta on majanduslikult aktiivne või mitteaktiivne (nagu on määratletud liikmesriigi õiguses ja kui see teave on liikmesriikide registritesse kantud), ajakohastatakse vastavalt. Nimetatud kontrollimenetlustega tuleks ka viimase abinõuna ette näha võimalus äriühing registrist kustutada liikmesriigi õiguses sätestatud korras. Teave nende kontrollimenetluste kohta tuleks teha direktiivi (EL) 2017/1132 kohaselt avalikkusele kättesaadavaks.

(24) Äriühingud peaksid saama siseturul lihtsate ja usaldusväärsete ning teistes liikmesriikides piiriüleselt tunnustatud vahenditega tõendada, et nad on liikmesriigis seaduslikult asutatud. Seepärast tuleks võtta kasutusele ühtlustatud ELi äriühingu tõend. Äriühingud võiksid ELi äriühingu tõendit taotleda liikmesriigi äriregistritest või registrite sidestamise süsteemi kaudu erineval otstarbel, sealhulgas selleks, et kasutada seda haldusmenetlustes, mis toimuvad liikmesriikide ametiasutustes või liidu institutsioonides ja asutustes ning teiste liikmesriikide kohtumenetlustes. ELi äriühingu tõendi peaksid välja andma ja kinnitama liikmesriikide äriregistrid, see peaks olema kättesaadav kõigis liidu ametlikes keeltes ning sisaldama äriühingu põhiandmeid, mida äriühingud piiriülestes olukordades kasutavad, sealhulgas näiteks äriühingu ärinimi, registrijärgne asukoht ja seadusjärgsed esindajad ning äriühingu tegevusala. ELi äriühingu tõend ei tohiks takistada liikmesriikide väljavõtete ega tõendite kasutamist. Elektrooniline ELi äriühingu

tõend tuleks autentida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 910/2014 ([11]) osutatud usaldusteenuste abil. Selleks et hõlbustada äriühingute piiriülest tegevust ja vähendada nende kulusid nii palju kui võimalik, tuleks kõigis liikmesriikides tagada, et äriühing saab oma ELi äriühingu tõendi tasuta. Võttes arvesse äriregistrite, sealhulgas täielikult isemajandavate registrite rahastamismudelite mitmekesisust, on samal ajal tähtis tagada, et ükski käesolevast direktiivist tulenev meede ei kahjustaks tõsiselt registrite rahastamist. Seetõttu peaks liikmesriikidel olema võimalik juhul, kui ELi äriühingu tõendite tasuta andmine avaldaks märkimisväärset negatiivset mõju liikmesriikide äriregistrite tuludele, võtta nimetatud tõendi väljaandmise eest tasu. Igal juhul peaks igal äriühingul olema võimalik saada oma ELi äriühingu tõend vähemalt kord kalendriaastas tasuta. Konkreetse äriühingu kohta käivat ELi äriühingu tõendit saaksid taotleda ka kolmandad isikud, sealhulgas ametiasutused, kes vajavad olulisi usaldusväärseid äriühingu andmeid. Paberkandjal ELi äriühingu tõendi päritolu ja autentsust peaks olema võimalik elektrooniliselt kontrollida näiteks protokollinumbri abil, mis vastab registris olevale originaaldokumendile, või kontrollides väljaandva asutuse digitaalallkirja, mis on talletatud dokumendil olevas ruutkoodis (QR-koodis). Teiste liikmesriikide registrid ja ametiasutused peaksid tunnistama ELi äriühingu tõendit käesoleva direktiivi kohaselt.

(25) Direktiiv (EL) 2017/1132 sisaldab meetmeid, millega mitte üksnes ei tagata äriühingu andmete avalikustamine, vaid asjaolu, et kolmandad isikud saavad neile tugineda. Peale selle kehtestati direktiiviga (EL) 2019/1151 kohustuslikud kontrollinõuded seoses äriühingute täielikult internetipõhise asutamise ja täielikult internetipõhise filiaalide registreerimisega. Käesolevas direktiivis on ette nähtud terviklik meetmekogum, mis aitab veelgi kaasa registrites sisalduvate äriühingu dokumentide ja andmete täpsuse ja ajakohasuse tagamisele. Käesoleva direktiivi sätted äriühingu dokumentide ja andmete piiriülese kasutamise hõlbustamiseks tuginevad juba olemasolevatele kontrollinõuetele ning äriühingu andmete täpsuse ja usaldusväärsuse tagamise eesmärgil käesolevas direktiivis kasutusele võetud ulatuslikule meetmestikule.

(26) Pettuste ja kuritarvitamise vastu võitlemiseks peaks liikmesriikidel olema võimalik keelduda teise liikmesriigi registrist pärinevate äriühingu andmete või dokumentide tõendina tunnistamisest, kui pädeval asutusel on põhjendatud alus kahtlustada pettust või kuritarvitamist seoses kõnealuse äriühingu asutamise või jätkuva tegevusega või seoses muude kõnealust äriühingut puudutavate andmetega. Sellist võimalust ei tohiks siiski tõlgendada üldise, liikmesriikide äriregistrites säilitatavate kõigi dokumentide ja andmete vastastikuse tunnistamise põhimõtte rakendamisena. Pettuse või kuritarvitamise kahtluse korral peaks pädev asutus kõigepealt konsulteerima andmed esitanud või dokumendid välja andnud registriga, et küsida selle arvamust. Teise liikmesriigi registrist pärit äriühingu andmete või dokumentide tunnistamisest ei tohiks keelduda süstemaatiliselt, vaid ainult erandkorras, igal üksikjuhul eraldi, kui see on põhjendatud avaliku huviga, et hoida ära pettusi või kuritarvitamist. Kui esitatud andmeid või dokumente keeldutakse tunnistamast, peaks pädev asutus andmed või dokumendid esitanud registrit teavitama, näiteks käesolevas direktiivis ette nähtud asjakohase kontaktpunkti kaudu. Liikmesriigid peaksid tagama, et keeldumine ei lähtu liikmesriikides ennetava kontrolli aluseks olevate lähenemisviiside erinevusest ega liikmesriikide õigussüsteemide ega -traditsioonide erinevustest.

(27) Selleks et veelgi hõlbustada äriühingute piiriüleseid menetlusi ning lihtsustada ja vähendada formaalsusi, nagu apostillimine või tõlkimine, tuleks kehtestada ELi digitaalne volikiri. ELi digitaalne volikiri peaks põhinema Euroopa ühtsel mitmekeelsel tüüpvormil, mida äriühingud saavad piiriülestes olukordades kasutada, et volitada isikut esindama äriühingut konkreetsetes käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvates piiriülese mõõtmega menetlustes. Kõnealune tüüpvorm peaks sisaldama vähemalt andmevälju, mis puudutavad esindamisvolituste ulatust, äriühingut esindama volitatud isikut ja esindamise liiki. ELi digitaalse volikirja koostamine toimuks vastavalt riigisisestele õigusnõuetele. Seda tuleks tunnistada tõendina, mis kinnitab, et volitatud isikul on õigus äriühingut esindada. See ei tohiks piirata ei liikmesriigi normide kohaldamist, mis on seotud äriühingute asutamisega, ega volituste kasutamist puudutavate üldiste piirangute kohaldamist. ELi digitaalne volikiri peaks vastama elektrooniliste tõendite suhtes kehtivatele nõuetele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/1183, ([12]) ning Euroopa digiidentiteedikukru tehnilise kirjeldusega, et tagada ühine, kasutajasõbralikum

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1183, millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 seoses Euroopa digiidentiteedi raamistiku kehtestamisega (ELT L, 2024/1183, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1183/oj).

lahendus. See aitaks leevendada liikmesriikide haldus- ja finantskoormust, vähendades ohtu, et töötatakse välja paralleelsed süsteemid, mis ei ole kogu liidus koostalitlusvõimelised.

(28) Käesoleva direktiivi alusel loodud ELi digitaalne volikiri ei piira seadus- ja põhikirjajärgset esindamist käsitlevate liikmesriigi õigusnormide ega muud liiki volituste kohaldamist. ELi digitaalne volikiri peaks olema üksnes digitaalne ja autenditud usaldusteenuste abil, nagu on osutatud määruses (EL) nr 910/2014. Kuigi direktiivi (EL) 2017/1132 kohaselt tuleb seadusjärgsete esindajate andmed avalikustada äriregistrites, peaks liikmesriikidel olema vabadus otsustada, kas nõuda kindla ELi digitaalse volikirja esitamist ning kas see tuleb liikmesriigi õiguse kohaselt esitada äriregistris või mõnes muus registris. Selleks et ületada keelebarjäär ja hõlbustada volikirjade kasutamist, peaksid ELi äriühingu tõendi ja ELi digitaalse volikirja tüüpvorm olema portaalis kättesaadavad kõigis liidu ametlikes keeltes.

(29) Äriühingud puutuvad sageli kokku probleemide ja haldustakistustega, kui äriühingu andmeid, mis on juba kättesaadavad nende liikmesriigi äriregistris, on vaja kasutada piiriülestes olukordades, sealhulgas suhtluses pädevate asutustega või kohtumenetlustes teises liikmesriigis. Sageli ei tunnistata ühe liikmesriigi äriregistris sisalduvaid äriühingu andmeid teises liikmesriigis ilma koormavate formaalsusteta, mis toovad kaasa kulusid ja viivitusi. Seepärast peaksid liikmesriigid piiriülese tegevuse hõlbustamiseks siseturul tagama, et registritest saadud äriühingu dokumentide kinnitatud ärakirjade ja äriühingu andmete puhul ei nõuta legaliseerimist ega sarnast formaalsust, näiteks apostillimist. Sama lähenemisviisi tuleks kohaldada ka registrite sidestamise süsteemi kaudu vahetatavate dokumentide ja andmete suhtes (nagu tehingueelsed tõendid), samuti käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate menetlustega seotud notariaalaktide või haldusdokumentide suhtes, mida kasutatakse piiriüleses kontekstis. Sellised menetlused hõlmavad äriühingute asutamist ja filiaalide registreerimist teises liikmesriigis, piiriülest ümberkujundamist, ühinemist ja jagunemist.

(30) Samal ajal peaks selle liikmesriigi ametiasutustel, kus äriühingu dokument või andmed esitatakse, olema nende päritolu või ehtsuse suhtes tekkinud põhjendatud kahtluse korral võimalik kontrollida dokumenti või andmeid pettuse või võltsimise vältimiseks väljaandva registri või kõnealuste ametiasutustega samas liikmesriigis asuva registri kaudu, kes võiksid vahetada teavet dokumendi ehtsuse kohta registrite sidestamise süsteemi kaudu. Selleks peaksid liikmesriigid teatama komisjonile e-posti aadressi, mida tuleks kasutada liikmesriigi kontaktpunktina. Selline teabevahetus peaks aitama kaasa liikmesriikide vastastikusele usaldusele ja koostööle siseturul.

(31) Äriühingute asutamisdokumendid koostatakse mõnikord kahes või enamas keeles, millest üks on sageli liidu ametlik keel, millest võimalikult suur hulk piiriüleseid kasutajaid üldiselt aru saab. Sageli avaldavad äriühingud oma asutamisdokumendi, mis on tõlgitud sellisesse keelde, vabatahtlikult ka oma veebisaidil. Lisaks on järjest rohkem asutamisdokumendis sisalduvatest äriühingu andmetest eraldi kättesaadavad ja need on kergesti identifitseeritavad tänu registrite sidestamise süsteemis kasutatavatele mitmekeelsetele märkustele. Kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/1151 kehtestatud sätetega tuleb ka äriühingu andmeid talletada äriregistrites masinloetaval ja otsingu tegemist võimaldaval kujul või struktureeritud andmetena, mis hõlbustab selliste andmete masintõlget. Kõik see hõlbustab selliste äriühingu andmetega tutvumist ja nende kasutamist piiriülestes olukordades, ilma et oleks vaja tõlget. Seepärast on käesoleva direktiivi eesmärk hõlbustada äriühingu andmete piiriülest kasutamist, vähendades vajadust tõlke ja eelkõige kinnitatud tõlke järele.

(32) Asutused, kes peavad kontrollima teise liikmesriigi äriühingut puudutavaid konkreetseid andmeid, peaksid kõigepealt tutvuma nõutavate andmetega ELi äriühingu tõendil või registrite sidestamise süsteemi kaudu, selle asemel et nõuda kõiki selliseid konkreetseid andmeid sisaldava dokumendi tõlkimist. See ei mõjutaks liikmesriikide õigust nõuda kinnitamata tõlget ühte liikmesriigi ametlikku keelde, kui nad vajavad konkreetse menetluse raames kogu dokumenti. Mis puudutab kinnitatud tõlkeid, siis üldreeglina peaksid asutamisdokumendi või muude äriregistri esitatavate dokumentide selliste tõlgete tegemise õiguslikud nõuded piirduma rangelt vajalikuga ning kinnitatud tõlked peaksid olema nõutavad üksnes erijuhtudel. Kinnitatud tõlget võidakse siiski nõuda näiteks juhul, kui dokumendid avalikustatakse registris vastavalt direktiivile (EL) 2017/1132 või kohtumenetluse raames.

(33) Selleks et suurendada läbipaistvust, hõlbustada äriühingu andmete kättesaadavust ja luua siseturul piiriüleselt paremini ühendatud haldusasutused, on tähtis ühendada juba toimivad liidu tasandi sidestamissüsteemid, mis sisaldavad olulisi äriühingu andmeid. Seetõttu tuleks registrite sidestamise süsteem (BRIS) ühendada tegelike kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteemiga (BORIS), mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu

direktiiviga (EL) 2015/849, ([13]) mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/843, ([14]) ning mis ühendab riiklikke keskregistreid, mis sisaldavad teavet äriühingute ja muude juriidiliste isikute, usaldushalduste ja muud liiki õiguslike üksuste tegelike kasusaajate kohta, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/848 ([15]) kohaselt loodud maksejõuetusregistrite ühendamise süsteemiga (IRI). Konkreetse äriühingu andmete ühendamiseks nende süsteemide vahel tuleks kasutada EUIDd. Selline süsteemide sidestamine ei tohiks siiski mõjutada norme ega nõudeid, mis käsitlevad juurdepääsu andmetele ja mis on sätestatud asjakohastes raamistikes, millega need registrid ja ühendused luuakse. Näiteks tähendab see, et BRISi kasutajal peaks olema võimalik juurde pääseda BORISile üksnes juhul, kui tal on juurdepääsuõigus BORISile oma vastavate normide ja nõuete alusel.

(34) Selleks et aidata äriühingutel, eelkõige VKEdel lihtsamini laiendada oma majandustegevust piiriüleselt, tuleks ühekordsuse põhimõtet laiendada juhtudele, kus äriühingud registreerivad filiaale teises liikmesriigis. Just nagu piiriülese tütarettevõtja asutamise puhul, tähendab ühekordsuse põhimõtte kohaldamine filiaalide puhul, et filiaali register peaks piiriülest filiaali registreeriva äriühingu andmed saama registrite sidestamise süsteemi kaudu elektrooniliselt äriühingu registrist. Selline teabevahetus, nagu ka igasugune muu registrite vaheline andmevahetus registrite sidestamise süsteemi kaudu, toimub turvalise edastamise teel liikmesriikide registrite vahel, tagamaks, et andmeid saab usaldada ning nende kinnitamist, legaliseerimist ega sarnaseid formaalsusi ei oleks vaja. Teise võimalusena pääseks filiaali register äriühingu andmetele juurde otse registrite sidestamise süsteemist portaali või kõnealuse äriühingu liikmesriigi registri kaudu.

(35) Kui andmed ELi piiratud vastutusega äriühingute piiriüleste filiaalide kohta on registrite sidestamise süsteemi kaudu juba kättesaadavad, siis kolmandate riikide äriühingute filiaalide andmed seda ei ole, isegi kui need on juba liikmesriikide registrites direktiivi (EL) 2017/1132 kohaselt avalikustatud. Selleks et hõlbustada sidusrühmade juurdepääsu sellistele andmetele liidu tasandil, tuleks kolmandate riikide äriühingute filiaalide andmed teha registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavaks ning osa neist andmetest peaks olema kättesaadavad tasuta, nagu see juba on ELi piiratud vastutusega äriühingute piiriüleste filiaalide puhul.

(36) Äriühingu dokumendid ja andmed, sealhulgas seadusjärgsete esindajate, vähemalt isikuühingute täisosanike ja muude isikute andmed, kellel on õigus asjaomast äriühingut esindada, tuleks teha äriregistrites avalikkusele kättesaadavaks, et tagada äriühingute ja kolmandate isikute suhetes õiguskindlus. Eelkõige on oluline, et kolmandatel isikutel nagu võlausaldajad, investorid ja äripartnerid, aga ka ametiasutustel ja kohtutel oleks täielik õiguskindlus isiku suhtes, kes on määratud tegutsema äriühingu nimel ja kellel on õigus sõlmida lepinguid või teha tehinguid äriühingu nimel. Isikuühingutes on osanikel sageli õigus esindada äriühingut suhetes kolmandate isikutega ja kohtus. Samamoodi on kolmandate isikute kaitseks vajalik, et juhul, kui kõik piiratud vastutusega äriühingu aktsiad või osad kuuluvad ühele aktsionärile või osanikule, tehakse ainuaktsionäri või -osaniku (võib olla füüsiline või juriidiline isik) identiteet äriregistris äriühingu asutamisel või ainuosaniku vahetumisel avalikkusele kättesaadavaks. Kuna ainuaktsionär või -osanik võib näiteks kasutada äriühingu üldkoosoleku volitusi või sõlmida tema esindatava äriühinguga lepinguid, peaks kolmandatel isikutel olema võimalik selline ainuaktsionär või -osanik kindlaks teha, et äriühingut kontrolliva või esindava isiku identiteet oleks neile teada. Seetõttu tuleks sellised isikud selgelt identifitseerida.

(37) Selleks et parandada siseturu toimimist, ei pea kolmandatel isikutel olema juurdepääs äriühingu andmetele mitte üksnes oma liikmesriigis, vaid ka teistes liikmesriikides. Riigisisese olukorraga sarnaselt peab kolmandatel isikutel olema õiguskindlus selles osas, mis puudutab seadusjärgseid esindajaid, isikuühingu osanikke ja muid isikuid, kellel on õigus äriühingut esindada, ning äriühingute ainuaktsionäre ja -osanikke teistes liikmesriikides. Seepärast tuleks sellised andmed teha liidu tasandil kättesaadavaks sellise registrite sidestamise süsteemi kaudu, mis pakub neile andmetele juurdepääsu mitmekeelsel ja võrreldaval viisil ning tagab seeläbi kolmandatele isikutele piiriülestes

([13]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/843, millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist, ning millega muudetakse direktiive 2009/138/EÜ ja 2013/36/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 43).

([15]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19).

olukordades samal tasemel kaitse. Selleks et tagada õiguskindlus selles osas, mis puudutab seadusjärgsete esindajate, isikuühingu osanike ja muude isikute identiteeti, kellel on õigus äriühingut esindada, ning äriühingute ainuaktsionäride või -osanike identiteeti, on vaja, et selliseid isikuid oleks võimalik selgelt identifitseerida. Vajadus olla kindel selliste isikute täpses identiteedis on eriti suur piiriülestes olukordades, kus registrite sidestamise süsteem pakub juurdepääsu sellistele andmetele kõigi piiratud vastutusega äriühingute ja isikuühingute kohta. Arvestades, et liikmesriikide süsteemid kasutavad selliste isikute identifitseerimiseks erinevaid lähenemisviise, on vaja ühtlustada isikuandmete kategooriad, millega on võimalik liidu tasandil tutvuda. Selliste isikute ees- ja perekonnanimi on küll isikuandmed, mida kasutatakse nende isikute identifitseerimiseks, kuid ees- ja perekonnanime järgi ei ole alati võimalik isikut üheselt kindlaks teha ning seetõttu tuleb neid täiendada lisaandmetega. Siinkohal ei piisaks ainult sünniaasta lisamisest, võttes arvesse, et teatavad ees- ja perekonnanimed kas eraldi või kombinatsioonina on liikmesriikides väga levinud, ning asjaolu, et teatavad populaarsed nimed esinevad sageli aastaste tsüklitena, mis tähendab, et paljud identsete nimedega isikud on sündinud samal aastal. Seepärast on vajalik ja proportsionaalne nõuda, et registrid teeksid kättesaadavaks täieliku sünniaja või liikmesriikide puhul, kes ei kanna oma registrisse täielikku sünniaega, siis samaväärse teabe. See nõue võimaldaks selgelt identifitseerida seadusjärgseid esindajaid, isikuühingute osanikke ja muid isikuid, kellel on õigus asjaomast äriühingut esindada, ning ainuaktsionäre või -osanikke.

(38) Liikmesriigid peaksid töötlema kooskõlas määrusega (EL) 2016/679 kõiki seadusjärgsete esindajate, isikuühingute osanike ja muude selliste isikute isikuandmeid, kellel on õigus asjaomast äriühingut esindada, ning ainuaktsionäride või -osanike isikuandmeid, sealhulgas isikuandmeid, mis tuleb teha registrites avalikkusele kättesaadavaks. Komisjon peaks isikuandmeid käesoleva direktiivi kontekstis töötlema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1725 ([16]). Eelkõige peaksid liikmesriigid ja komisjon rakendama asjakohaseid andmekaitsemeetmeid, tagamaks et isikuandmete töötlemine käesoleva direktiivi kohaldamisel piirdub sellega, mis on vajalik käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks.

(39) Tagamaks, et kõik liidu kodanikud saaksid kasu sellest, et äriregistrites tehakse kättesaadavaks rohkem äriühingu andmeid, on tähtis esitada need andmed nii, et need oleksid puuetega inimestele ligipääsetavas vormis. Puuetega inimeste õiguste ÜRO konventsiooni artikli 9 kohaselt võtavad osalisriigid asjakohaseid meetmeid, et tagada puuetega inimestele teistega võrdsetel alustel juurdepääs füüsilisele keskkonnale, transpordile, teabele ja suhtlusele, sealhulgas info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatele ja -süsteemidele, ning muudele avalikele ehitistele ja teenustele. Sellega seoses on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/2102 ([17]) sätestatud avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste üldised juurdepääsetavusnõuded, et muuta need kasutajatele, eelkõige puuetega inimestele kättesaadavamaks, ning edendada koostalitlusvõimet. Kõnealuse direktiiviga kutsutakse liikmesriike üles laiendama direktiivi kohaldamisala eraõiguslikele isikutele, kelle hooned ja rajatised on üldsusele avatud või kes osutavad üldsusele teenuseid. Lisaks sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/882 ([18]) teatavatele toodetele ja teenustele, sealhulgas nende veebisaitidele ja nendega seotud teabele, esitatavaid ligipääsetavusnõudeid. Kuna äriregistrite haldamisega tegeleb palju eri asutusi kohtutest ja haldusasutustest eraõiguslike üksusteni ning pidades silmas äriregistrite erinevaid toiminguid, tuleks hinnata, kas on vaja erimeetmeid tagamaks, et puuetega inimestel oleks juurdepääs kõigi liikmesriikide äriregistrites pakutavatele äriühingu andmetele teiste kasutajatega võrdsetel alustel.

(40) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, milleks on suurendada äriregistrites või registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavate äriühingu dokumentide ja andmete hulka ja parandada nende usaldusväärsust ning võimaldada äriregistrites kättesaadavaid äriühingu andmeid kasutada otse piiriüleste filiaalide ja tütarettevõtjate asutamisel ning muudes piiriülestes toimingutes ja olukordades, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid vajatava meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

([16]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

([17]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2102, mis käsitleb avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavust (ELT L 327, 2.12.2016, lk 1).

([18]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).

(41) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta ([19]) kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.

(42) Komisjon peaks käesolevat direktiivi hindama. Vastavalt 13. aprillil 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe ([20]) punktile 22 peaks kõnealune hindamine põhinema viiel kriteeriumil, milleks on tõhusus, mõjusus, asjakohasus, sidusus ja lisaväärtus, ning moodustama aluse võimalike edasiste meetmete mõju hindamiseks. Hindamisel peaks käsitlema praktilisi kogemusi ELi äriühingu tõendi, ELi digitaalse volikirja ja äriühingutele formaalsuste vähendamisega piiriülestes olukordades, ennetavate ja õiguspärasuse kontrollide tulemuslikkust ning teabe tasuta kättesaadavaks tegemise tulemuslikkust registrite sidestamise süsteemi kaudu ja avalikustamisnõuete kohaldamist isikuühingute suhtes. Teave juhatuse asukoha ja peamise tegevuskoha kohta on oluline, et suurendada läbipaistvust ja seeläbi parandada õiguskindlust liidu äriühingute ärisuhetes. Seega peaks komisjon hindama, kas sellised andmed tuleks liikmesriigi registris avaldada ja registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavaks teha, ning kuidas kõnealuseid mõisteid määratleda, et tagada neist ühetaoline arusaamine kogu liidus. Lisaks peaks komisjon hindama registrite sidestamise süsteemi potentsiaali sektorite koostalitluseks muude pädevate asutuste koostöö mehhanisme pakkuvate süsteemidega, näiteks maksustamise või sotsiaalkindlustuse valdkonnas või määrusega (EL) 2018/1724 loodud andmete ühekordse küsimise põhimõttele tugineva tehnilise süsteemiga, et luua siseturul piiriüleselt paremini ühendatud haldusasutused. Sektorite koostalitluse olulisust on rõhutatud ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/903 ([21]) ning komisjoni 18. novembri 2022. aasta teatises „Tugevam avaliku sektori koostalitlusvõime poliitika – Avalike teenuste ühendamine, avaliku poliitika toetamine ja avalike hüvede loomine – Koostalitleva Euroopa suunas“. Komisjon peaks ühtlasi hindama, kas on vaja lisameetmeid, et lahendada kõik puuetega inimeste vajadused, mis on seotud nende juurdepääsuga äriregistrites sisalduvatele äriühingu andmetele. Komisjon peaks hindama, kas kontserne käsitlevate sätete kohaldamisala tuleks laiendada muudele kontserni- ja üksusekategooriatele või -liikidele ning kas kontserni visuaalne struktuur tuleks teha registrite sidestamise süsteemi kaudu avalikkusele kättesaadavaks. Veel peaks komisjon hindama, kas käesoleva direktiivi kohaldamisalasse tuleks nende eripära arvesse võttes lisada ühistud, millel on paljudes liikmesriikides oluline roll.

(43) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse 17. mail 2023 ([22]).

(44) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/102/EÜ ([23]) ja direktiivi (EL) 2017/1132 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2009/102/EÜ muutmine

Direktiivi 2009/102/EÜ artikkel 3 asendatakse järgmisega:

([19]) ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.
([20]) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.
([21]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2024. aasta määrus (EL) 2024/903, millega kehtestatakse meetmed avaliku sektori koostalitlusvõime kõrge taseme tagamiseks kogu liidus (Koostalitleva Euroopa määrus) (ELT L, 2024/903, 22.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj).
([22]) ELT C 253, 18.7.2023, lk 8.
([23]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/102/EÜ, mis käsitleb äriühinguõiguses reguleeritavaid ühe osanikuga osaühinguid (ELT L 258, 1.10.2009, lk 20).

„*Artikkel 3*

Kui äriühingust saab ühe osanikuga äriühing seetõttu, et kõik selle osad on üle läinud ühele osanikule, lisatakse see fakt ja andmed ainuosaniku kohta toimikusse või kantakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/1132 (*) artikli 16 lõigetes 1 ja 2 osutatud registrisse ning tehakse kõnealuse direktiivi artikli 16 lõikes 1 osutatud registrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavaks.

Direktiivi (EL) 2017/1132 artiklit 18 ja artikli 19 lõiget 1 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 46).“

Artikkel 2

Direktiivi (EL) 2017/1132 muutmine

Direktiivi (EL) 2017/1132 muudetakse järgmiselt.

1) I jaotise pealkiri asendatakse järgmisega:

„**ÜLDSÄTTED JA ÄRIÜHINGU ASUTAMINE NING TOIMIMINE**“.

2) Artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

a) pärast teist taanet lisatakse järgmine taane:

„— äriühingu dokumentide ja andmete ennetava kontrolli ühisreeglid;“;

b) pärast kolmandat taanet lisatakse järgmine taane:

„— isikuühingutega seotud avalikustamisnõuded;“.

3) I jaotise II peatüki 2. jao pealkiri asendatakse järgmisega:

„Äriühingu õigustühisus ja tema kohustuste kehtivus“.

4) Artikli 7 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käesoleva jaoga ettenähtud kooskõlastusmeetmeid kohaldatakse liikmesriikide selliste õigus- ja haldusnormide suhtes, mis reguleerivad II lisas loetletud liiki äriühinguid ja kindlaksmääratud juhtudel IIB lisas loetletud liiki äriühinguid *mutatis mutandis*.“

5) Artikkel 10 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 10*

Ennetav kontroll

1. II ja IIB lisas loetletud äriühingute asutamisel näevad liikmesriigid ette äriühingu asutamisdokumendi ja põhikirja või ühingulepingu ja nimetatud dokumentide muudatuste ennetava haldus-, kohtuliku või notariaalse kontrolli või nende kombinatsiooni. Nimetatud nõue ei piira kooskõlas liikmesriikide õigussüsteemidega sellise riigisisese õiguse kohaldamist, mille kohaselt tuleb nimetatud dokumendid koostada ja tõestada juriidiliselt nõuetekohases vormis.

2. Liikmesriigid tagavad, et II ja IIB lisas loetletud äriühingute asutamist reguleerivate liikmesriigi õigusaktidega nähakse ette menetlus äriühingu asutamisdokumendi ja põhikirja või ühingulepingu, kui see on eraldi dokumendis, õiguspärasuse kontrolliks. Liikmesriigid tagavad, et õiguspärasuse kontrolli tehakse ka juhul, kui nimetatud dokumente muudetakse.

Esimeses lõigus osutatud õiguspärasuse kontrolli käigus kontrollitakse vähemalt, et:

a) täidetud on asutamisdokumendi ja põhikirja või ühingulepingu, kui see on eraldi dokumendis, vorminõuded ning artiklis 13h osutatud tüüpvormide kasutamise korral kasutatakse neid nõuetekohaselt;

b) esitatud on kohustuslik miinimumsisu;

c) täidetud on olulised õiguslikud nõuded ning

d) liikmesriigi õigusega kooskõlas on ette nähtud kas vastav rahaline või mitterahaline sissemakse.

3. Kui IIB lisas loetletud äriühingute asutamise otstarbel või registreerimise ajal ei nõuta liikmesriigi õiguses asutamisdokumentide ega ühingulepingu koostamist, hõlmab õiguspärasuse kontroll kõnealuste dokumentide vormilist ja sisulist kontrollimist või sellise teabe kontrollimist, mida nõutakse liikmesriigi õiguses äriühingu registrisse kandmise taotlemisel.

4. Lõikeid 1, 2 ja 3 kohaldatakse nii täielikult internetipõhiste kui ka menetluste suhtes, mis ei ole täielikult internetipõhised.“

6) I jaotise III peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„**Internetipõhised ja muud menetlused (asutamine, registreerimine ning dokumentide ja andmete esitamine), avalikustamine ja registrid**“.

7) Artikkel 13 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 13*

Kohaldamisala

Käesolevas jaos ja 1.a jaos ette nähtud kooskõlastusmeetmeid kohaldatakse liikmesriikide õigus- ja haldusnormide suhtes, mis reguleerivad II lisas loetletud liiki äriühinguid ja kindlaksmääratud juhtudel I, IIA ja IIB lisas loetletud liiki äriühinguid.“

8) Artiklisse 13a lisatakse järgmised punktid:

„7) „emaettevõtja“ – äriühing, kes kontrollib üht või mitut tütarettevõtjat;

8) „põhiemaettevõtja“ – emaettevõtja, keda ei kontrolli muu äriühing;

9) „vahepealne emaettevõtja“ – liikmesriigi õigusega reguleeritud emaettevõtja, keda ei kontrolli liikmesriigi õigusega reguleeritud muu äriühing ning kes ei ole põhiemaettevõtja;

10) „tütarettevõtja“ – äriühing, keda kontrollib emaettevõtja;

11) „kontsern“ – põhiemaettevõtja ja kõik selle tütarettevõtjad;

12) „legaliseerimine“ – formaalsus, millega kinnitatakse avaliku võimu kandja allkirja ehtsust dokumendil, kõnealusele dokumendile allakirjutanud isiku pädevust ja asjakohasel juhul kõnealusel dokumendil oleva pitseri või templi ehtsust;

13) „sarnane formaalsus“ – välisriigi avalike dokumentide legaliseerimise nõude tühistamise konventsiooniga ette nähtud tunnistuse lisamine.“

9) Artikli 13b lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„c) Euroopa digiidentiteedikukkur, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/1183 (*).

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1183, millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 seoses Euroopa digiidentiteedi raamistiku kehtestamisega (ELT L, 2024/1183, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1183/oj).“

10) Artiklit 13c muudetakse järgmiselt:

a) lõikele 2 lisatakse järgmine lõik:

„Käesoleva lõike esimese lõigu kohaldamine ei piira artiklis 10 sätestatud ennetavat kontrolli käsitlevate normide kohaldamist.“;

b) lõikele 3 lisatakse järgmine lõik:

„Käesoleva lõike esimese lõigu kohaldamine ei piira artiklite 16b, 16c, 16d ja 16 g kohaldamist.“

11) Artiklit 13f muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine punkt:

„e) artiklis 15 osutatud normid artiklis 16 osutatud registritesse kantud dokumentides ja andmetes muudatuste tegemise kohta ning nimetatud dokumentide ja andmete ajakohasena hoidmise kohta.“;

b) lisatakse järgmine lõik:

„Liikmesriigid tagavad, et esimeses lõigus osutatud teave hõlmab *mutatis mutandis* ka teavet IIB lisas loetletud äriühingute kohta.“

12) Artiklit 13g muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Liikmesriigid tagavad, et kui II või IIB lisas loetletud äriühing asutab teises liikmesriigis äriühingu, ei nõuta kõnealuselt äriühingult selle liikmesriigi registris, kus ta on registreeritud, olevate asutamismenetlust puudutavate dokumentide ja andmete esitamist. Liikmesriigid tagavad, et selle liikmesriigi register, kus äriühing asutatakse, võtab sellised dokumendid ja andmed välja artiklis 22 osutatud registrite sidestamise süsteemis toimuva andmevahetuse kaudu. Nimetatud register võib välja võtta artikli 16b kohase ELi äriühingu tõendi. Selle liikmesriigi register, kus äriühing asutatakse, saab ka otse portaali kaudu juurde pääseda dokumentidele ja andmetele, mis on kättesaadavad registrite sidestamise süsteemis või selle liikmesriigi registris, kus asutav äriühing on registreeritud.

Kui asutust, isikut või organit on liikmesriigi õiguse alusel volitatud tegelema äriühingu asutamise ükskõik millise aspektiga ning selliste ülesannete täitmiseks on vaja esimeses lõigus osutatud dokumente ja andmeid, esitab selle liikmesriigi register, kus äriühing asutatakse, esimese lõigu kohaselt välja võetud dokumendid ja andmed taotluse korral kõnealusele asutusele, isikule või organile, välja arvatud juhul, kui sellised andmed on registrite sidestamise süsteemi kaudu tasuta avalikult kättesaadavad.“;

b) lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

i) punkt d asendatakse järgmisega:

„d) äriühingu tegevusala lubatavuse kontrollimise nõuded vastavalt liikmesriigi õigusele;“;

ii) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) äriühingu nime lubatavuse kontrollimise nõuded vastavalt liikmesriigi õigusele;“;

c) lõikest 4 jäetakse välja punkt a.

13) Artikli 13h lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid tagavad, et avaldajad võivad kasutada artiklis 13g osutatud internetipõhises asutamise menetluses käesoleva artikli lõikes 1 osutatud vorme.“

14) Artiklit 13j muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lause asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid tagavad, et dokumente ja andmeid, sealhulgas nende muudatusi, saab esitada internetipõhiselt registrile, milles äriühing on registreeritud. Nimetatud nõuet kohaldatakse ka IIB lisas loetletud äriühingute suhtes.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Artikli 10 lõikeid 1, 2 ja 3 ning artikli 13g lõikeid 2, 3, 4 ja 5 kohaldatakse *mutatis mutandis* dokumentide ja andmete internetipõhise esitamise suhtes. Artikli 10 lõikeid 1, 2 ja 3 kohaldatakse nimetatud artiklis osutatud dokumentide ja andmete suhtes.“

15) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 13k*

Muud äriühingute asutamisvormid ning dokumentide ja andmete esitamise viisid

1. Artiklis 13c, artikli 13g lõikes 2a ja artikli 13g lõike 3 punktides a, d, e ja f, artikli 13g lõike 4 punktides b ja c, artikli 13g lõigetes 5 ja 7 ning artikli 28a lõikes 5a sätestatud norme kohaldatakse *mutatis mutandis* II ja IIB lisas loetletud äriühingute asutamisvormide suhtes, mis ei ole täielikult internetipõhised.

Liikmesriigid tagavad, et kehtestatakse normid avaldajate isikusamasuse kontrollimiseks juhuks, kui tegemist on selliste muude äriühingute asutamisvormidega.

2. Artikli 10 lõikeid 1, 2 ja 3 ning artikli 13g lõikeid 2, 3, 4 ja 5 kohaldatakse *mutatis mutandis* kõigi II ja IIB lisas loetletud äriühingute dokumentide ja andmete esitamise viiside suhtes, mis ei ole täielikult internetipõhised. Artikli 10 lõikeid 1, 2 ja 3 kohaldatakse nimetatud artiklis osutatud dokumentide suhtes.“

16) Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) artikli 14 pealkiri asendatakse järgmisega:

„*Piiratud vastutusega äriühingute avalikustatavad dokumendid ja andmed*“;

b) lisatakse järgmine punkt:

„l) äriühingu tegevusala, mida kirjeldatakse põhitegevus(t)ena ja mida võib väljendada Euroopa Ühenduse majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori (NACE) vastava koodi abil, kui sellist koodi kasutatakse liikmesriigi kohaldatava õiguse alusel registri jaoks ning kui tegevusala on liikmesriigi registrisse kantud.“

17) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 14a*

Isikuühingute avalikustatavad dokumendid ja andmed

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et IIB lisas loetletud liiki isikuühingud avalikustavad vähemalt järgmised dokumendid ja andmed:

a) isikuühingu ärinimi;

b) isikuühingu õiguslik vorm;

c) isikuühingu registrijärgne või samaväärne asukoht;

d) isikuühingu registrinumber;

e) iga usaldusosaniku vastutuse või sissemakse maksimumsumma, kui kõnealune teave on liikmesriigi registrisse kantud;

f) asutamisdokument ja ühinguleping, kui see on eraldi dokumendis, kui kõnealuste dokumentide esitamist registrile nõutakse liikmesriigi õiguses;

g) kõik punktis f osutatud dokumentide muudatused, sealhulgas isikuühingu tegevuse tähtaja pikendamine, kui isikuühingu tegevusaeg on ajaliselt piiratud;

h) pärast punktis f osutatud asutamisdokumendi või ühingulepingu muutmist asutamisdokumendi või ühingulepingu täielik tekst selle kehtivas redaktsioonis;

i) nende osanike, juhatuse liikmete või muude põhikirjajärgsete esindajate andmed, kes on volitatud isikuühingut esindama suhetes kolmandate isikutega ja kohtus, ning andmed selle kohta, kas kõnealused isikud võivad seda teha üksi või nad peavad seda tegema ühiselt, või kui see ei ole kohaldatav, siis nende andmed ja andmed selle kohta, milline on isikuühingu või selle osanike esindamiseks osanikule, juhatuse liikmele või muule põhikirjajärgsele esindajale antud volituse olemus ja ulatus;

j) kui need erinevad punktist i, siis täisosanike andmed ja usaldusühingu puhul usaldusosanike andmed, kui usaldusosanike andmed on tehtud liikmesriigi registris avalikult kättesaadavaks;

k) iga majandusaasta raamatupidamisdokumendid, mille avaldamine on nõutav direktiivide 86/635/EMÜ, 91/674/EMÜ ja 2013/34/EL kohaselt;

l) isikuühingu lõpetamine, kui kõnealune teave on liikmesriigi registrisse kantud;

m) isikuühingu õigustühisuse tuvastamine kohtu poolt, kui kõnealune teave on liikmesriigi registrisse kantud;

n) andmed likvideerijate ja nende volituste kohta, kui kõnealune teave on liikmesriigi registrisse kantud, välja arvatud juhul, kui sellised volitused tulenevad otse ja eranditult seadusest või isikuühingu ühingulepingust;

o) likvideerimismenetluse lõppemine ning registrist kustutamine nende liikmesriikide puhul, kus registrist kustutamine toob kaasa õiguslikke tagajärgi, kui kõnealune teave on liikmesriigi registrisse kantud.“

18) Artikkel 15 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 15*

Ajakohased registrid

1. Liikmesriigid kehtestavad menetlused, millega tagatakse, et artiklis 16 osutatud registrites talletatud dokumente ja andmeid, mis puudutavad II ja IIB lisas loetletud äriühinguid, hoitakse ajakohasena.

2. Lõikes 1 osutatud menetlustega nähakse vähemalt ette, et:

a) kõik II ja IIB lisas loetletud äriühinguid käsitlevate dokumentide ja andmete muudatused esitatakse registrile kuni 15 tööpäeva jooksul muudatuste tegemise kuupäevast; kõnealust tähtaega ei kohaldata artikli 14 punktis f ja artikli 14a punktis k osutatud raamatupidamisdokumentide muudatuste suhtes;

b) kõik II ja IIB lisas loetletud äriühinguid käsitlevate dokumentide ja andmete muudatused kantakse registrisse ja avalikustatakse artikli 16 lõike 3 kohaselt 10 tööpäeva jooksul alates kuupäevast, kui lõpule on viidud kõik nimetatud muudatuste tegemiseks nõutavad, liikmesriigi õigusele vastavad formaalsused, mis hõlmavad kõigi dokumentide ja andmete kättesaamist; kõnealust tähtaega võib erandjuhul viie tööpäeva võrra pikendada;

c) registrid võivad konkreetsete äriühingu andmete kontrollimiseks konsulteerida liikmesriigi õiguses sätestatud menetlusraamistikus muude asjaomaste asutuste või registritega.

3. Liikmesriigid kehtestavad menetlused, et kahtluste korral kontrollida, kas II ja IIB lisasse kantud äriühingud vastavad jätkuvalt registreerimise tingimustele. Kõnealuseid menetlusi reguleerivate normidega võimaldatakse äriühingul asjakohaseid andmeid mõistliku aja jooksul parandada ning tagatakse asjaomase äriühingu seisundi ajakohastamine registris, näiteks kui äriühing on liikmesriigi õiguse määratluse kohaselt suletud, registrist kustutatud, likvideeritud, lõpetatud, maksejõuetusmenetluses, majanduslikult aktiivne või mitteaktiivne, kui sellised andmed on liikmesriigi registrisse kantud, ning võimaldatakse põhjendatuse korral äriühing registrist kustutada kooskõlas liikmesriigi õigusega.“

19) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Igas liikmesriigis avatakse keskregistris, äriregistris või äriühingute registris („register“) iga registrisse kantud äriühingu kohta, mis on loetletud II või IIB lisas, eraldi toimik.

Liikmesriigid tagavad, et II ja IIB lisas loetletud äriühingutel on Euroopa kordumatu tunnus (EUID), nagu on osutatud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/1042 (*) lisa punktis 9 ja mis võimaldab neid artikli 22 kohaselt loodud registrite omavahelise ühendamise süsteemi („registrite sidestamise süsteem“) kaudu registritevahelises teabevahetuses selgelt identifitseerida. EUID koosneb vähemalt elementidest, mis võimaldavad identifitseerida registrit pidava liikmesriigi, riigisisese päritoluregistri ja äriühingu registrinumbri kõnealuses registris, ning asjakohasel juhul identifitseerimisvigu vältida aitavatest elementidest.

(*) Komisjoni 18. juuni 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/1042, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/1132 kohaldamise normid seoses registrite omavahelise ühendamise süsteemi tehnilise kirjelduse ja protseduuridega ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/2244 (ELT L 225, 25.6.2021, lk 7).“;

b) lisatakse järgmine lõik:

„7. Käesoleva artikli lõikeid 2–6 kohaldatakse kõigi artiklis 14a osutatud dokumentide ja andmete suhtes.“

20) Artiklisse 16a lisatakse järgmised lõiked:

„5. Liikmesriigid tagavad, et registri esitatavad dokumentide ja andmete elektroonilised koopiad ja väljavõtted ühilduvad Euroopa digiidentiteedikukruga, mis on sätestatud määruses (EL) 2024/1183.

6. Käesolevat artiklit kohaldatakse *mutatis mutandis* artiklis 14a osutatud dokumentide ja andmete koopiate või väljavõtete suhtes.“

21) Lisatakse järgmised artiklid:

„*Artikkel 16b*

ELi äriühingu tõend

1. Liikmesriigid tagavad, et registrid annavad II ja IIB lisas loetletud äriühingute kohta välja ELi äriühingu tõendeid. ELi äriühingu tõendit tunnistatakse selle väljaandmise hetkel kõigis liikmesriikides piisava tõendina äriühingu asutamise ja käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 loetletud andmete kohta, mida säilitatakse registris, milles äriühing on registreeritud.

2. II lisas loetletud piiratud vastutusega äriühingu ELi äriühingu tõend sisaldab järgmisi andmeid:

a) äriühingu ärinimi;

b) äriühingu õiguslik vorm;

c) äriühingu registrinumber ja registrijärgne liikmesriik;

d) äriühingu EUID;

e) äriühingu registrijärgne asukoht;

f) äriühingu kontaktaadress, näiteks e-posti või postiaadress;

g) äriühingu registreerimise kuupäev;

h) äriühingu märgitud kapitali suurus, kui see on kohaldatav;

i) äriühingu seisund, näiteks kas äriühing on suletud, registrist kustutatud, likvideeritud, lõpetatud, maksejõuetusmenetluses, majanduslikult aktiivne või mitteaktiivne, nagu on määratletud liikmesriigi õiguses ja kui sellised andmed on liikmesriigi registrisse kantud;

j) äriühingu poolt äriühingut kas organina või organi liikmena suhetes kolmandate isikutega ja kohtus esindama volitatud isikute ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, või kui sünniaega ei ole liikmesriigi registrisse kantud, sarnased andmed, ning teave selle kohta, kas nad võivad seda teha üksi või nad peavad seda tegema ühiselt;

k) kui punktis j osutatud isikud on juriidilised isikud, siis äriühingu nimi, õiguslik vorm, EUID või kui EUID ei ole kohaldatav, registrinumber;

l) äriühingu tegevusala, mida kirjeldatakse põhitegevus(t)ena ja mida võib väljendada Euroopa Ühenduse majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori (NACE) vastava koodi abil, kui sellist koodi kasutatakse liikmesriigi kohaldatava õiguse alusel registri jaoks ning kui tegevusala on liikmesriigi registrisse kantud;

m) äriühingu tegevuse tähtaeg, kui äriühingu tegevusaeg on ajaliselt piiratud;

n) äriühingu veebisaidi andmed, kui need on liikmesriigi registrisse kantud;

o) ELi äriühingu tõendi väljaandmise kuupäev.

3. IIB lisas loetletud isikuühingute puhul sisaldab ELi äriühingu tõend käesoleva artikli lõikes 2, välja arvatud selle punktides e, h, j ja k osutatud andmeid.

Sellel on ka järgmised andmed:

a) isikuühingu registrijärgne või samaväärne asukoht;

b) iga usaldusosaniku vastutuse või sissemakse maksimumsumma, kui kõnealune teave on liikmesriigi registrisse kantud;

c) isikuühingu poolt teda suhetes kolmandate isikutega ja kohtus esindama volitatud osanike, juhatuse liikmete või muude põhikirjajärgsete esindajate ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, või kui sünniaega liikmesriigi registrisse ei kanta, sarnased andmed, või kui see ei ole kohaldatav, siis nende andmed ja andmed selle kohta, milline on isikuühingu või selle osanike esindamiseks osanikule, juhatuse liikmele või muule põhikirjajärgsele esindajale antud volituse olemus ja ulatus;

d) kui punktis c osutatud isikud on juriidilised isikud, siis äriühingu nimi, õiguslik vorm, EUID või kui EUID ei ole kohaldatav, registrinumber;

e) kui need andmed erinevad punktidest c ja d, siis täisosanike ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, või kui sünniaega liikmesriigi registrisse ei kanta, sarnased andmed, ning usaldusühingu puhul usaldusosanike andmed, kui usaldusosanike andmed on tehtud liikmesriigi registris avalikult kättesaadavaks;

f) kui punktis e osutatud isikud on juriidilised isikud, siis äriühingu nimi, õiguslik vorm, EUID või kui EUID ei ole kohaldatav, registrinumber.

4. Liikmesriigid tagavad, et ELi äriühingu tõendit on võimalik saada registrist taotluse alusel, mis esitatakse registrile elektrooniliselt või paberil.

Liikmesriigid tagavad, et elektroonilist ELi äriühingu tõendit on võimalik saada ka registrite sidestamise süsteemi kaudu.

5. Liikmesriigid tagavad, et iga II või IIB lisas loetletud äriühing võib taotluse korral saada oma elektroonilise ELi äriühingu tõendi tasuta, välja arvatud juhul, kui see takistab olulisel määral liikmesriigi registrite rahastamist. Igal juhul peab äriühingul olema võimalik saada oma ELi äriühingu tõend vähemalt kord kalendriaastas tasuta.

Kui elektroonilise või paberkandjal ELi äriühingu tõendi väljaandmine on tasuline, ei tohi tasu ületada asjaomaseid halduskulusid, kaasa arvatud registrite arendus- ja hoolduskulud.

6. Liikmesriigid tagavad, et registri antav elektrooniline ELi äriühingu tõend on autenditud määruses (EL) nr 910/2014 osutatud usaldusteenuste abil, tagamaks, et selle on andnud register ja selle sisu langeb täpselt kokku registris säilitatavate andmetega või on vastavuses registris sisalduvate andmetega. ELi äriühingu tõend peab ka ühilduma Euroopa digiidentiteedikukruga, mis on sätestatud määruses (EL) 2024/1183.

7. Liikmesriigid tagavad, et registri antav paberkandjal ELi äriühingu tõend sisaldab selle väljaandmise kuupäeva ning sellel on registri pitser, tempel või samaväärne autentimismärge, mis kinnitab, et selle sisu langeb täpselt kokku registris säilitatavate andmetega või on vastavuses registris sisalduvate andmetega, ning sellel on näha kordumatu protokolli- või identifitseerimisnumber või samaväärne tunnus, mis võimaldab teha elektrooniliselt kindlaks dokumendi päritolu ja ehtsust.

8. Komisjon avaldab ELi äriühingu tõendi mitmekeelse tüüpvormi Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis („portaal“) kõigis liidu ametlikes keeltes.

Artikkel 16c

ELi digitaalne volikiri

1. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate, eriti äriühingute asutamist, filiaalide registreerimist või likvideerimist ning piiriülest ümberkujundamist, ühinemist ja jagunemist käsitlevate toimingute tegemiseks teises liikmesriigis saavad II ja IIB lisas loetletud äriühingud kasutada ELi digitaalse volikirja tüüpvormi kooskõlas käesoleva artikliga, et volitada isikut esindama äriühingut.

ELi digitaalse volikirja koostamine, muutmine või kehtetuks tunnistamine toimub riigisiseste nõuete kohaselt. Sellised ELi digitaalse volikirja koostamise, muutmise või kehtetuks tunnistamise riigisisesed nõuded hõlmavad vähemalt volikirja andja, muutja või kehtetuks tunnistaja isikusamasuse, õigus- ja teovõime ning äriühingu esindamise õiguse kohtulikku, notariaalset või muude pädevate asutuste poolset kontrolli.

Liikmesriigid tagavad, et ELi digitaalne volikiri on autenditud määruses (EL) nr 910/2014 osutatud usaldusteenuste abil ja et selle andmine, muutmine või kehtetuks tunnistamine sobib kasutamiseks koos Euroopa digiidentiteedikukruga, mis on sätestatud määruses (EL) 2024/1183.

2. ELi digitaalset volikirja tunnistatakse tõendina selle kohta, et volitatud isikul on õigus äriühingut esindada vastavalt dokumendis märgitule.

3. Liikmesriigid võivad nõuda ELi digitaalse volikirja, selle muutmise ja kehtetuks tunnistamise kandmist registrisse. Sel juhul ei ületa ELi digitaalse volikirja andmetele juurdepääsu eest võetavad tasud asjaomaseid halduskulusid, sealhulgas registrite arendus- ja hoolduskulusid.

4. Komisjon kehtestab artikli 24 lõike 2 punktis e osutatud rakendusaktidega ELi digitaalse volikirja tüüpvormi, mis sisaldab vähemalt andmevälju esindamise ulatuse, äriühingut esindama volitatud isiku ja esindamise liigi kohta. Komisjon avaldab kõnealuse tüüpvormi portaalis kõikides liidu ametlikes keeltes.

Artikkel 16d

Vabastus legaliseerimisest ja *muudest* sarnastest formaalsustest

1. Kui registri esitatud ja kinnitatud dokumentide ja andmete koopiad ja väljavõtted, sealhulgas kinnitatud tõlked, tuleb esitada teises liikmesriigis, tagavad liikmesriigid, et need on vabastatud legaliseerimisest ja muudest sarnastest formaalsustest.

Esimest lõiku kohaldatakse dokumentide ja andmete elektrooniliste koopiate ja väljavõtete, sealhulgas kinnitatud tõlgete suhtes, kui need on autenditud artikli 16a lõike 4 kohaselt. Seda kohaldatakse ka dokumentide ja andmete paberkandjal koopiate ja väljavõtete, sealhulgas kinnitatud tõlgete suhtes, kui neil on väljaandmise kuupäev, registri pitser või tempel või samaväärne autentimismärge, ning kui nad kannavad kordumatut protokolli- või identifitseerimisnumbrit või samaväärset tunnust, mis võimaldab teha elektrooniliselt kindlaks dokumendi päritolu ja ehtsust.

2. Liikmesriigid tagavad, et artikli 16b kohaselt välja antud ELi äriühingu tõend, artiklis 16c osutatud ELi digitaalne volikiri ning artiklite 86n, 127a ja 160n kohaselt edastatud ümberkujundamis-, ühinemis- ja jagunemiseelsed tõendid vabastatakse kõigist legaliseerimise vormidest ja muudest sarnastest formaalsustest.

3. Kui liikmesriigis käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate menetluste raames välja antud notariaalaktid, haldusdokumendid, nende kinnitatud ärakirjad ja tõlked tuleb esitada teises liikmesriigis, tagavad liikmesriigid, et need vabastatakse kõigist legaliseerimise vormidest ja muudest sarnastest formaalsustest.

Esimest lõiku kohaldatakse elektrooniliste notariaalaktide, haldusdokumentide, nende kinnitatud ärakirjade ja tõlgete suhtes, kui need on autenditud määruses (EL) nr 910/2014 osutatud usaldusteenuste abil. Seda kohaldatakse ka paberkandjal notariaalaktide, haldusdokumentide, nende kinnitatud ärakirjade ja tõlgete suhtes, kui neil on näha kordumatu protokolli- või identifitseerimisnumber või samaväärne tunnus, mis võimaldab teha elektrooniliselt kindlaks dokumendi päritolu ja ehtsust.

Artikkel 16e

Kaitsemeetmed põhjendatud kahtluse korral *päritolu või ehtsuse suhtes*

1. Kui teise liikmesriigi asutustel, kellele registri poolt artikli 16d lõike 1 kohaselt esitatud ja kinnitatud koopiad ja väljavõtted dokumentidest ja andmetest või artikli 16b kohaselt välja antud ELi äriühingu tõend esitatakse, tekib põhjendatud kahtlus nende päritolus või ehtsuses, sealhulgas pitseri või templi ehtsuses, või on alust arvata, et dokument on võltsitud või seda on omavoliliselt muudetud, võivad nad esitada teabepäringu kontaktpunktile:

a) registri kohta, kes need dokumentide ja andmete koopiad ja väljavõtted esitas või ELi äriühingu tõendi välja andis, või

b) selle asutuse liikmesriigi registri kohta, kus nende dokumentide ja andmete koopiad ja väljavõtted või ELi äriühingu tõend esitati; kõnealune register kontrollib registrite sidestamise süsteemi kaudu nende dokumentide ja andmete koopiate ja väljavõtete ja ELi äriühingu tõendi ehtsust registrist, kes need andis või esitas.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni oma kontaktpunktidest.

2. Lõikes 1 osutatud teabepäringus esitatakse põhjused, miks asutus dokumentide ja andmete koopiate ja väljavõtete või ELi äriühingu tõendi päritolus või ehtsuses kahtleb, eriti juhul, kui asutusel ei ole asjaomast koopiat, väljavõtet või tõendit võimalik elektrooniliste kontrollimeetodite abil autentida. Igale päringule lisatakse elektrooniline koopia või väljavõte asjaomastest dokumentidest ja andmetest või asjaomasest ELi äriühingu tõendist.

Käesolevas lõikes sätestatud nõuetele mittevastavad päringud lükatakse ilma läbi vaatamata tagasi ning kontaktpunkt teavitab päringu teinud asutust päringu tagasilükkamisest.

3. Kontaktpunktid vastavad lõike 1 kohaselt esitatud teabepäringutele kuni viie tööpäeva jooksul.

4. Päringu teinud asutus võib otsustada jätta dokumentide ja andmete koopiad ja väljavõtted või ELi äriühingu tõendi vastu võtmata ainult juhul, kui register, kust ta lõike 2 kohaselt teavet taotles, ei kinnita nende päritolu ja ehtsust. Sel juhul teavitab päringu teinud asutus selliseid dokumente või andmeid või ELi äriühingu tõendi esitanud isikuid oma otsusest viivitamata ja mitte hiljem kui 10 tööpäeva pärast kontaktpunktilt vastuse saamist.

Artikkel 16f

Kaitsemeetmed kuritarvitamist või pettust käsitleva põhjendatud kahtluse korral

1. Kui see on põhjendatud avaliku huviga, et hoida ära kuritarvitamist või pettusi, võivad teise liikmesriigi ametiasutused juhul, kui neil on põhjendatud alus kahtlustada kuritarvitamist või pettust, erandkorras ja igal üksikjuhul eraldi keelduda teise liikmesriigi registrist äriühingu dokumentide või andmete vastuvõtmisest tõendina äriühingu registreerimise või äriühingu jätkuva tegevuse kohta või tõendina konkreetsete äriühingu andmete kohta, mille puhul esineb kuritarvitamise või pettuse kahtlus.

2. Lõikes 1 osutatud juhul konsulteerivad ametiasutused dokumendi või andmed esitanud registriga. Kui liikmesriigis dokumenti või andmeid käesoleva artikli kohaselt ei tunnistata, teatavad ametiasutused sellest registrile, kes dokumendi või andmed esitas.

3. Käesolev artikkel ei piira artikli 16 lõike 5 kohaldamist ega pädevate asutuste võimalust hoiatada registrit, kust dokument või andmed pärinevad, kui nad leiavad, et neile esitatud dokument või andmed võivad sisaldada tahtmatuid, tehnilisi või muid ilmseid vigu, et taotleda selle võimalikku parandamist enne dokumendile või andmetele tuginemist, sealhulgas enda registrisse kande tegemiseks.

Artikkel 16g

Vabastus tõlke esitamise kohustusest

1. Liikmesriigid püüavad mitte nõuda teise liikmesriigi registri esitatud dokumentide koopiate või väljavõtete tõlkimist, sealhulgas artikli 13g lõikes 2a ja artikli 28a lõikes 5a osutatud olukordades, kui äriühingu kohta vajalik konkreetne teave on kättesaadav ja leitav

a) artiklis 16b osutatud ELi äriühingu tõendilt või

b) registrite sidestamise süsteemi kaudu ning on identifitseeritav artiklis 18 osutatud selgitavate märkuste abil.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et kui asutamisdokumendid ja põhikiri või ühinguleping, kui see on eraldi dokumendis, ning muud registris sisalduvad dokumendid tuleb esitada teises liikmesriigis, nõutakse kinnitatud tõlget üksnes juhul, kui see on põhjendatud dokumendi kasutusotstarbega, näiteks kohustusliku avalikustamise nõude täitmiseks või kohtus esitamiseks, ning kui see on rangelt vajalik.

3. Käesolevat artiklit kohaldatakse artiklite 21 ja 32 kohaldamist piiramata.“

22) Artiklit 17 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid esitavad portaalis avaldamiseks vajaliku teabe vastavalt portaali reeglitele ja tehnilistele nõuetele.“;

b) lisatakse järgmine lõik:

„4. Käesolevat artiklit kohaldatakse ka artiklis 14a osutatud isikuühinguid käsitlevate andmete suhtes.“

23) Artikkel 18 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 18*

Dokumentide ja andmete elektrooniliste koopiate kättesaadavus

1. Artiklites 14 ja 14a osutatud dokumentide ja andmete elektroonilised koopiad tehakse avalikult kättesaadavaks ka registrite sidestamise süsteemi kaudu. Liikmesriigid võivad teha artiklites 14 ja 14a osutatud dokumendid ja andmed kättesaadavaks ka muude kui II ja IIB lisas loetletud liiki äriühingute puhul.

Artikli 16a lõikeid 3, 4 ja 5 kohaldatakse *mutatis mutandis* registrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavaks tehtud dokumentide ja andmete elektrooniliste koopiate suhtes.

2. Liikmesriigid tagavad, et artiklites 14 ja 14a, artikli 19 lõikes 2, artikli 19a lõikes 2 ja artiklis 19b osutatud dokumendid ja andmed on registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavad standardsõnumivormingus ja elektrooniliselt. Samuti tagavad liikmesriigid, et järgitakse andmeedastuse minimaalseid turvastandardeid.

3. Komisjon pakub liikmesriikides registreeritud äriühingute kohta otsinguteenust kõikides liidu ametlikes keeltes, eesmärgiga teha portaali kaudu kättesaadavaks:

a) artiklites 14 ja 14a, artikli 19 lõikes 2, artikli 19a lõikes 2 ja artiklis 19b osutatud dokumendid ja andmed, sealhulgas muude kui II ja IIB lisas loetletud liiki äriühingute kohta, kui liikmesriigid on teinud sellised dokumendid ja andmed kättesaadavaks;

aa) artiklites 86g, 86n, 86p, 123, 127a, 130, 160 g, 160n ja 160p osutatud dokumendid ja andmed;

b) kõigis liidu ametlikes keeltes esitatud selgitavad märkused, milles loetletakse kõnealused andmed ja dokumendiliigid.

4. Liikmesriigid tagavad, et füüsiliste isikute puhul tehakse artikli 14 punktis d, artikli 14a punktides i ja j, artikli 19 lõike 2 punktis g, artikli 19a lõike 2 punktis g, artikli 30 lõike 1 punktis e ja artikli 36 lõike 4 punktis f osutatud isikute ees- ja perekonnanimi ning sünniaeg või kui sünniaega liikmesriigi registrisse ei kanta, sarnased andmed, registrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavaks.

Kui käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud isikud on juriidilised isikud, tehakse registrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavaks äriühingu nimi, õiguslik vorm, EUID või kui EUID ei ole kohaldatav, registrinumber.

5. Liikmesriigid tagavad, et füüsiliste isikute puhul tehakse registrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavaks direktiivi 2009/102/EÜ artiklis 3 osutatud isikute ees- ja perekonnanimi ning sünniaeg või kui sünniaega liikmesriigi registrisse ei kanta, sarnased andmed.

Kui käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud isikud on juriidilised isikud, siis tehakse registrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavaks äriühingu nimi, õiguslik vorm, EUID või kui EUID ei ole kohaldatav, registrinumber.

6. Liikmesriigid tagavad, et registrid, ametiasutused või isikud või organid, kellele on liikmesriigi õiguse alusel antud õigus tegeleda käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate menetluste ükskõik millise aspektiga, ei talleta registrite sidestamise süsteemi kaudu edastatud isikuandmeid artiklite 13g, 28a ja 30a kohaldamise eesmärgil, kui liidu või liikmesriigi õiguses ei ole sätestatud teisiti.“

24) Artiklit 19 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„*Piiratud vastutusega äriühinguid käsitlevate dokumentide ja andmete eest võetavad tasud*“;

b) lõikesse 2 lisatakse järgmine punkt:

„i) äriühingu keskmine töötajate arv majandusaastas, kui liikmesriigi õiguse kohaselt tuleb sellised andmed äriühingu finantsaruannetes kättesaadavaks teha, ja alates hetkest, mil sellised andmeväljavõtted on võimalikud.“;

c) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriigid võivad otsustada teha punktides d, f ja i osutatud andmed tasuta kättesaadavaks üksnes teiste liikmesriikide ametiasutustele.“

25) Lisatakse järgmised artiklid:

„*Artikkel 19a*

Isikuühingutega seotud dokumentide ja andmete eest võetavad tasud

1. Registrite sidestamise süsteemi kaudu artiklis 14a osutatud dokumentide ja andmete saamise eest võetav tasu ei tohi ületada asjaomaseid halduskulusid, kaasa arvatud registrite arendus- ja hoolduskulud.

2. Liikmesriigid tagavad, et registrite sidestamise süsteemi kaudu on tasuta kättesaadavad järgmised IIB lisas loetletud äriühinguid käsitlevad andmed ja dokumendid:

a) isikuühingu ärinimi ja õiguslik vorm;

b) isikuühingu registrijärgne asukoht ja liikmesriik;

c) isikuühingu registrinumber ja EUID;

d) isikuühingu veebisaidi andmed, kui kõnealused andmed on liikmesriigi registrisse kantud;

e) isikuühingu seisund, näiteks kas see on suletud, registrist kustutatud, likvideeritud, lõpetatud, majanduslikult aktiivne või mitteaktiivne, nagu on määratletud liikmesriigi õiguses ja kui kõnealused andmed on liikmesriigi registrisse kantud;

f) isikuühingu tegevusala, kui see on liikmesriigi registrisse kantud;

g) nende osanike, juhatuse liikmete või muude põhikirjajärgsete esindajate andmed, kes on volitatud isikuühingut esindama suhetes kolmandate isikutega ja kohtus, ning andmed selle kohta, kas isikuühingut esindama volitatud isikud võivad seda teha üksi või nad peavad seda tegema ühiselt, või kui see ei ole kohaldatav, siis nende andmed ja andmed selle kohta, milline on isikuühingu või selle osanike esindamiseks osanikule, juhatuse liikmele või muule esindajale antud volituse olemus ja ulatus;

h) andmed filiaalide kohta, mille isikuühing on avanud muus liikmesriigis, sealhulgas filiaali ärinimi, registrinumber, EUID ja registrijärgne liikmesriik.

3. Andmete vahetamine registrite sidestamise süsteemi kaudu on registrite jaoks tasuta.

4. Liikmesriigid võivad otsustada teha lõike 2 punktides d ja f osutatud andmed tasuta kättesaadavaks üksnes teiste liikmesriikide ametiasutustele.

Artikkel 19b

Andmed kontsernide kohta

1. Liikmesriigid tagavad, et kontsernide puhul, mille kohta II või IIB lisas loetletud emaettevõtjad peavad koostama ja avaldama konsolideeritud finantsaruanded vastavalt direktiivi 2013/34/EL artiklitele 21–29, on registrite sidestamise süsteemi kaudu tasuta kättesaadavad järgmised andmed:

a) i) kui põhiemaettevõtja suhtes kohaldatakse liikmesriigi õigust, siis konsolideeritud finantsaruande koostanud, liikmesriigi õigusega reguleeritud põhiemaettevõtja nimi, õiguslik vorm, EUID ja registrijärgne liikmesriik, või

ii) kui põhiemaettevõtja suhtes kohaldatakse kolmanda riigi õigust, siis kas konsolideeritud finantsaruanded koostanud põhiemaettevõtja nimi, registrijärgne kolmas riik ning olemasolu korral registrinumber ja registri nimi, või juhul, kui konsolideeritud finantsaruanded on koostanud vahepealne emaettevõtja, siis vahepealse emaettevõtja nimi, õiguslik vorm, EUID ja registrijärgne liikmesriik, ning

b) i) liikmesriigi õigusega reguleeritud iga tütarettevõtja puhul direktiivi 2013/34/EL artikli 28 lõike 2 punkti a alapunktis i ja käesoleva direktiivi artikli 19 lõike 2 punktides a–c ja artikli 19a lõike 2 punktides a–c nõutud andmed, ning

ii) kolmanda riigi õigusega reguleeritud iga tütarettevõtja puhul direktiivi 2013/34/EL artikli 28 lõike 2 punkti a alapunktis i nõutud andmed; sellega seoses hõlmavad andmed registrijärgse asukoha kohta kolmandat riiki, kus on tütarettevõtja registrijärgne asukoht, ning olemasolu korral ka registrinumbrit ja registri nime.

2. Liikmesriigid võivad ette näha, et lõikes 1 osutatud andmed sisaldavad põhiemaettevõtja ja iga tütarettevõtja vahelist osa kapitalist.

3. Liikmesriigid tagavad, et lõigetes 1 ja 2 osutatud andmeid ajakohastatakse vastavalt järgmistes finantsaruannetes sisalduvatele uutele andmetele.“

26) Artiklisse 21 lisatakse järgmine lõige:

„5. Käesolevat artiklit kohaldatakse artikli 14a suhtes.“

27) Artiklisse 22 lisatakse järgmine lõige:

„7. Kooskõlas artikli 24 lõike 2 punktiga f loob komisjon ühendused registrite sidestamise süsteemi, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 (*) artikli 30 lõikes 10 ja artikli 31 lõikes 9 ette nähtud tegelikult kasusaavate omanike registrite ühendamise süsteemi ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/848 (**) artikli 25 lõikes 1 ette nähtud maksejõuetusregistrite ühendamise süsteemi vahel.

Esimese lõigu kohaste ühenduste loomisega ei muudeta ega väldita norme ega nõudeid, mis on seotud juurdepääsuga asjaomasele teabele, nagu on sätestatud kõnealuseid registreid ja ühendusi loovate asjakohaste raamistike alusel.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19).“

28) Artikli 24 esimene, teine ja kolmas lõik liigendatakse uue lõike 1 esimeseks, teiseks ja kolmandaks lõiguks ning artiklisse lisatakse järgmine lõige:

„2. Komisjon kehtestab rakendusaktidega ka järgmise:

a) üksikasjalik andmete loetelu ja tehniline kirjeldus, millega määratakse kindlaks andmete saamise meetodid asutava äriühingu registri ja asutatava äriühingu registri vahel, nagu on osutatud artikli 13g lõikes 2a, ning äriühingu registri ja filiaali registri vahel, nagu on osutatud artikli 28a lõikes 5a;

b) üksikasjalik andmete loetelu, selgitavate märkuste üksikasjad ning tehniline kirjeldus, millega määratakse kindlaks artiklis 14a, artikli 19 lõikes 2, artikli 19a lõikes 2 ja artiklis 19b osutatud andmed, mis tuleb teha kättesaadavaks registrite sidestamise süsteemi kaudu;

c) artikli 16 lõike 6 kohaselt esitatavate dokumentide ja andmete tehnilised standardid ja taksonoomia, võttes arvesse liikmesriikide registrites juba kasutatavaid tehnilisi standardeid;

d) tehniline kirjeldus, sealhulgas ühilduvus määruses (EL) 2024/1183 sätestatud Euroopa digiidentiteedikukruga, samuti käesoleva direktiivi artiklis 16b osutatud ELi äriühingu tõendi taksonoomia ja mitmekeelne tüüpvorm;

e) tehniline kirjeldus, sealhulgas ühilduvus määruses (EL) 2024/1183 sätestatud Euroopa digiidentiteedikukruga, samuti artiklis 16c osutatud ELi digitaalse volikirja taksonoomia ja mitmekeelne tüüpvorm;

f) tehniline kirjeldus ja üksikasjalik andmete loetelu, millega määratakse kindlaks artikli 22 lõikes 7 osutatud süsteemide omavahelise ühendatuse tehnilised nõuded ja mis hõlmab artikli 16 kohaselt antud äriühingute kordumatu tunnuse kasutamist;

g) tehniline kirjeldus ja üksikasjalik andmete loetelu, millega määratakse kindlaks artikli 16e lõike 1 punktis b osutatud kontroll.

Komisjon võtab esimeses lõigus osutatud rakendusaktid vastu hiljemalt 31. juuliks 2026. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 164 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

29) Artiklisse 26 lisatakse järgmine lõik:

„Käesolevat artiklit kohaldatakse *mutatis mutandis* IIB lisas loetletud äriühingute suhtes.“

30) Artikkel 28 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 28*

Karistused

Liikmesriigid näevad ette mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused vähemalt järgmistel juhtudel:

a) artiklites 14 ja 14a nõutud dokumentide ja andmete avalikustamata jätmine;

b) registrile muudatuste esitamata jätmine artikli 15 lõike 2 punktis a sätestatud tähtaja jooksul;

c) artiklis 26 sätestatud kohustuslike andmete puudumine äridokumentides või äriühingu veebisaidil.

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada esimeses lõigus osutatud karistuste täitmine.“

31) Artiklit 28a muudetakse järgmiselt:

a) lõike 4 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) kontrollida filiaali registreerimiseks esitatud dokumentide ja andmete õiguspärasust, välja arvatud lõike 5a kohaselt äriühingu registrist välja võetud dokumentide ja andmete puhul;“

b) lõike 5 esimene lõik jäetakse välja;

c) lisatakse järgmine lõige:

„5a. Liikmesriigid tagavad, et kui II või IIB lisas loetletud äriühing asutab teises liikmesriigis filiaali, ei nõuta kõnealuselt äriühingult selle liikmesriigi registris, kus ta on registreeritud, olevate asutamismenetlust puudutavate dokumentide ja andmete esitamist. Liikmesriigid tagavad, et selle liikmesriigi register, kus filiaal registreeritakse, võtab sellised dokumendid ja andmed välja registrite sidestamise süsteemis toimuva andmevahetuse kaudu. Nimetatud register võib võtta välja artikli 16b kohase ELi äriühingu tõendi. Selle liikmesriigi register, kus filiaal registreeritakse, saab ka otse portaali kaudu juurde pääseda dokumentidele ja andmetele, mis on kättesaadavad registrite sidestamise süsteemis või selle liikmesriigi registris, kus filiaali registreeriv äriühing on registreeritud.

Kui asutust, isikut või organit on liikmesriigi õiguse alusel volitatud tegelema filiaali registreerimise ükskõik millise aspektiga ning selliste ülesannete täitmiseks on vaja esimeses lõigus osutatud dokumente ja andmeid, esitab selle liikmesriigi register, kus filiaal registreeritakse, esimese lõigu kohaselt välja võetud dokumendid ja andmed taotluse korral kõnealusele asutusele, isikule või organile, välja arvatud juhul, kui sellised andmed on registrite sidestamise süsteemi kaudu tasuta avalikult kättesaadavad.“

32) Artikli 28b lõike 1 esimene lause asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et artiklis 30 osutatud dokumente ja andmeid või nende muudatusi võib esitada internetipõhiselt artikli 15 lõike 2 punktide a ja b kohaselt.“

33) Artikli 30 lõike 2 punkt c jäetakse välja.

34) Artiklisse 36 lisatakse järgmised lõiked:

„3. Artiklis 37 osutatud dokumendid ja andmed tehakse avalikult kättesaadavaks registrite sidestamise süsteemi kaudu. Artiklit 18 ja artikli 19 lõiget 1 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

4. Liikmesriigid tagavad, et registrite sidestamise süsteemi kaudu on tasuta kättesaadavad vähemalt järgmised dokumendid ja andmed:

a) äriühingu ärinimi ja filiaali ärinimi, kui see erineb äriühingu ärinimest;

b) äriühingu õiguslik vorm;

c) millise riigi õigusega on äriühing reguleeritud;

d) kui äriühingu tegevust reguleeriv õigus seda ette näeb, register, kuhu äriühing on kantud, ja äriühingu registrinumber kõnealuses registris;

e) filiaali aadress;

f) nende isikute andmed, kes on volitatud äriühingut esindama suhetes kolmandate isikutega ja kohtus:

— äriühingu seadusjärgse organina või sellise organi liikmena,

— äriühingu alalise esindajana filiaali tegevuses.

Äriühingut esindama volitatud isikute volituste ulatus, samuti see, kas nad võivad seda teha üksi või nad peavad seda tegema ühiselt;

g) filiaali kordumatu tunnus lõike 5 kohaselt.

5. Liikmesriigid kohaldavad artikli 29 lõiget 4 *mutatis mutandis* kolmandate riikide äriühingute filiaalide suhtes.“

35) Artikkel 40 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 40*

Karistused

Artiklites 29, 30, 31, 36, 37 ja 38 sätestatud avalikustamisnõuete täitmata jätmise ning artiklites 35 ja 39 sätestatud kohustuslike andmete puudumise korral kirjades ja tellimiskviitungites näevad liikmesriigid ette karistused, mis on mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende karistuste täitmine.“

36) Lisatakse IIB lisa, mille tekst on esitatud käesoleva direktiivi lisas.

Artikkel 3

Aruandlus ja läbivaatamine

1. Komisjon viib hiljemalt 31. juuliks 2032 läbi käesoleva direktiivi hindamise ning esitab selle peamiste tulemuste kohta aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.

Liikmesriigid esitavad komisjonile aruande koostamiseks vajaliku teabe, esitades eelkõige lõikega 2 seotud andmed.

2. Komisjoni aruandes hinnatakse muu hulgas järgmisi asjaolusid, pöörates erilist tähelepanu teguritele, mis soodustavad või pärsivad digitaalsete vahendite ja protsesside kasutamist nendel asjaoludel:

a) praktilised kogemused ELi äriühingu tõendi kasutamisel, sealhulgas pidades silmas kõnealuse tõendi omaksvõttu, kui vaadata väljastatud ELi äriühingu tõendite arvu, tasuta kättesaadavust ning mõju äriühingutele, registritele või ametiasutustele;

b) praktilised kogemused ELi digitaalse volikirja kasutamisel;

c) praktilised kogemused piiriülestes olukordades äriühingute formaalsuste vähendamisel;

d) liikmesriikide kehtestatud ja rakendatud ennetavate ja õiguspärasuse kontrollide tulemuslikkus, et tagada äriühingu andmete maksimaalne täpsus ja usaldusväärsus, ning vajadus selliste andmetega seotud suurema läbipaistvuse järele;

e) vajadus ja võimalus teha tasuta kättesaadavaks rohkem andmeid, kui on nõutud direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 19 lõike 2 ja artikli 19a lõike 2 kohaselt, ning kohaldataval juhul kõnealuse direktiivi artikli 19 lõike 4 ja artikli 19a lõike 4 kohaselt, ning vajadus ja võimalus tagada takistamatu juurdepääs sellistele andmetele;

f) direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 14a kohaste isikuühingute avalikustamisnõuete rakendamine, eelkõige seoses andmetega, mis tuleb avalikustada ainult siis, kui need on kantud liikmesriigi registrisse.

3. Komisjon hindab ka järgmist:

a) sektoriülese koostalitlusvõime potentsiaal registrite sidestamise süsteemi ja muude selliste süsteemide vahel, mis pakuvad mehhanisme pädevate asutuste vaheliseks koostööks;

b) kas on vaja lisameetmeid, et lahendada kõik puuetega inimeste vajadused, mis on seotud nende juurdepääsuga äriühingu andmetele registrites;

c) kas kontsernide andmeid käsitlevate sätete kohaldamisala tuleks laiendada nii, et see hõlmaks ka muid kontserni- ja üksusekategooriaid või -liike, kas tuleks teha avalikult kättesaadavaks rohkem kontsernide andmeid ning kas ja kuidas tuleks esitada registrite sidestamise süsteemi kaudu kontserni visuaalne struktuur;

d) kas käesoleva direktiivi kohaldamisalasse tuleks IIB lisas loetletud isikuühinguid käsitlevate sätetega kooskõlas lisada ühistud, võttes arvesse ühistute eripära.

4. Komisjon hindab ka seda, kas liikmesriigi registris tuleks avaldada ja registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavaks teha andmed juhatuse asukoha ja peamise tegevuskoha kohta, ning kuidas kõnealuseid mõisteid määratleda, et tagada neist ühetaoline arusaamine kogu liidus.

5. Aruandega koos esitatakse asjakohasel juhul ettepanek direktiivi (EL) 2017/1132 edasiseks muutmiseks.

Artikkel 4

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad hiljemalt 31. juuliks 2027 õigus- ja haldusnormid, mida on vaja käesoleva direktiivi järgimiseks. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid kohaldavad lõikes 1 osutatud norme alates 31. juulist 2028.

3. Olenemata käesoleva artikli lõigetest 1 ja 2 jõustavad liikmesriigid direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 19 lõike 2 punkti i ja kõnealuse direktiivi artikli 19b järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 1. augustiks 2028 ning kohaldavad neid norme alates 1. augustist 2029.

4. Kui liikmesriigid lõikes 1 osutatud normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

5. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste normide teksti.

Artikkel 5

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 6

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 19. detsember 2024

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
eesistuja	*eesistuja*
R. METSOLA	BÓKA J.

LISA

„IIB LISA

ARTIKLITES 7, 10, 13, 13f, 13 g, 13j, 13k, 14a, 15, 16, 16b, 16c, 18, 19a, 26 ja 28a OSUTATUD ÄRIÜHINGUTE LIIGID

— Belgia:	société en nom collectif / vennootschap onder firma, société en commandite / commanditaire vennootschap;
— Bulgaaria:	събирателно дружество, командитно дружество;
— Tšehhi:	veřejná obchodní společnost, komanditní společnost;
— Taani:	interessentskab, kommanditselskab;
— Saksamaa:	offene Handelsgesellschaft, Kommanditgesellschaft;
— Eesti:	täisühing, usaldusühing;
— Iirimaa:	comhpháirtíocht theoranta, limited partnership;
— Kreeka:	ομόρρυθμη εταιρεία, ετερόρρυθμη εταιρεία;
— Hispaania:	sociedad colectiva, sociedad comanditaria simple;
— Prantsusmaa:	société en nom collectif, société en commandite simple;
— Horvaatia:	javno trgovačko društvo, komanditno društvo;
— Itaalia:	società in nome collettivo, società in accomandita semplice;
— Küpros:	ομόρρυθμος συνεταιρισμός, ετερόρρυθμος συνεταιρισμός;
— Läti:	pilnsabiedrība, komandītsabiedrība;
— Leedu:	tikroji ūkinė bendrija, komanditinė ūkinė bendrija;
— Luksemburg:	société en nom collectif, société en commandite simple;
— Ungari:	közkereseti társaság, betéti társaság;

— Malta:	soċjetà f'isem kollettiv / partnership en nom collectif, soċjetà in akkomandita / partnership en commandite;
— Madalmaad:	vennootschap onder firma, commanditaire vennootschap;
— Austria:	offene Gesellschaft, Kommanditgesellschaft;
— Poola:	spółka jawna, spółka komandytowa;
— Portugal:	sociedade em nome coletivo, sociedade em comandita simples;
— Rumeenia:	societatea în nume colectiv, societatea în comandită simplă;
— Sloveenia:	družba z neomejeno odgovornostjo, komanditna družba;
— Slovakkia:	verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť;
— Soome:	avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö;
— Rootsi:	handelsbolag, kommanditbolag.“